

LHV Pensionifond M
Majandusaasta aruanne 2020

LHV Pensionifond M

Majandusaasta aruanne 01.01.2020 – 31.12.2020

Fondi nimi LHV Pensionifond M
Fondi liik Lepinguline fond
Fondijuht Andres Viisemann
Romet Enok
Kristo Oidermaa

Põhitegevusala Kohustusliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301

Juriidiline aadress Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon (372) 6 800 400
Faks (372) 6 800 402

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number 10572453

Fondivalitseja juhatus Joel Kukemelk
Vahur Vallistu

Audiitor KPMG Baltics OÜ

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aruannet ja selle lisasid, investeringute aruandeid, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning sõltumatu vandeaudiitori aruannet.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond M 2020. a majandusaasta aruandele.....	7
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	8
Bilanss	8
Tulude ja kulude aruanne	9
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Raamatupidamise aruande lisad	12
Lisa 1 Üldine informatsioon.....	12
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	12
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	19
Lisa 4 Kapitali juhtimine.....	28
Lisa 5 Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus.....	28
Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne	30
Lisa 7 Viitlaekumised	30
Lisa 8 Seotud osapooled	31
Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused.....	31
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	33
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2020	34
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2019	40
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	46

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond M on kohustusliku kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike sissemaksete väärtuse pikaajaline maksimaalne kasvatamine. Fondivalitseja rakendab fondi vara investeerimisel aktiivset investeerimisstrateegiat, otsustades fondi vara täpse jagunemise erinevate varaklasside ja investeerimisobjektide vahel igapäevase juhtimise käigus. Sõltuvalt turuolukorrast võib fondi vara jaotus erinevate varaklasside ja instrumentide vahel erineda oluliselt. Fondi depositeerimiseks avatud arvelduskontol oleva raha osakaalu fondi vara turuväärtusest hoitakse tavaliselt tasemel, mis on vajalik fondi tegevusega seotud jooksvate kulude katmiseks ning vajaliku likviidsuse tagamiseks. Alates 02.09.2019 võib LHV Pensionifond M vara otse aktsiatesse investeerida kuni 75% ulatuses fondi vara väärtusest.

Võlakirjaturgude ülevaade

Eurosooni ja laiemalt ka Lääne-Euroopa võlakirjaturul pakkusid 2020. aastal asjaolusid arvestades isegi üllatavat kõrget tootlust. Nii ulatusid Bloomberg Barclays indeksitega mõõdetuna tulemused kõrgema riskiga ettevõtete pea 2% tootlusest kuni valitsuse võlakirjade pea 5% tasemeni. Loomulikult saavutati selline tulemus tehes läbi suured liikumised aasta sees – märtsi lõpul ulatus kõrgema riskiga ettevõtete turu langus aasta algusega võrreldes enam kui 19%ni. Viiruse esialgse levikuga kevadel kaasnenud šokk turgudel ähvardas viia 2008. aasta sügisega võrreldava olukorrani, kus sisuliselt seikusid peamised laenu- ja võlaturul Lääne-Euroopas ja Põhja-Ameerikas. Seekord sekkusid mõlema regiooni keskpangad veelgi jõulisemalt ja kiiremini kui eelmises kriisis ja suures osas tänu erinevatele tugimeetmetele taastus turg üllatavalt kiiresti ning suutis pakkuda aasta lõpuks isegi positiivse tootluse. Kuivõrd olime fondis viimasel paaril aastal keskendunud eelkõige oluliselt madalama riskiga ja lühematele väärtpaberitele, kasutasime aktsiaturgude langust müües neid võlakirju ja soetades odavnunenud aktsiaid. Mõõdunud aastal tehtud uutest suurematest investeeringutest väärivad ära märkimist Leedu riikliku energiaettevõtte Ignitise ja Eest Vabariigi raha kaasamised rahvusvahelistelt turgudelt. Soetasime mõlemaid väärtpabereid otse emissioonilt ja kui Eesti võlakirjad müüsi kasumlikult edasi suhteliselt lühikesel hoidmisperioodil järel, siis Ignitise võlakirjad jätkasid hinnatõusu kuni aasta lõpuni. Pikemajalistest investeeringutest loobusime samuti suurema hinnatõusu läbi teinud nimetamisväärselt positsioonist, müües detsembris viimased Danske panga ülipikad võlakirjad.

Võlakirjade vormis pensionifondidelt raha laenanud Eesti ettevõtete käekäiku portfelliga tervikuna võib keerulist aastat arvestades hinnata igati rahuldavaks. Alexela tanklaketi ja Ekspressi digimeedia arengud isegi hinnanguliselt tugevdasid nende kahe ettevõtte positsioone turul. Viiruse leviku takistamiseks kehtestatud piirangutest enim mõjutatud ärikinnisvara sektor (Baltic Horizon ja Peetri Keskus) ning lennuühendused (Transpordi Varahaldus) otsisid ja leidsid viise kohanemiseks ja toime tulemiseks. Muutustest portfellis võib välja tuua aasta alguse ühe suurema väljumise ja aasta lõpu ühe suurema uue investeeringu. Jaanuaris viis BaltCap lõpule auto24 müügi. LHV pensionifondid olid 2017. finantseerinud ettevõtte ostutehingut kahe võlakirjaga, aastaintressidega 3% ja 12%. Võlakirjade enne tähtaega lunastamine tõi fondile lisaks preemiamaksete näol lisatulu. Uutest investeeringutest jõudisime novembris allkirjadeni taastuenergia ettevõttega Sunly, mille järgi kompaniil tekib teatud eeltingimuste täitmisel võimalus laenata LHV fondidest pikaajalist kapitali oma mahukate päikeseenergia investeeringute tegemiseks. Võlakirjade tähtaeg on 5 aasta ja raha hinnaks 8%.

Eraldi segmendi meie Baltikumi investeeringutest moodustavad allutatud võlakirjatehingud siinsete kohalike pankadega. Nii Coop Pank Eestis, Citadele Lätis kui Siauli Leedus jätkasid oma positsioonide tugevdamist ja kasvamist. Coop kasutas oma 2019. aasta lõpu aktsiate avaliku pakkumise käigus kaasatud kapitali sisemiseks kasvuks, Citadele tegeles Unicrediti Baltikumi liisinguäri ülevõtmisega ja Siauli viis lõpule Danske Leedu üksuse käest jaeklientide laenude ostu. Panga allutatud võlakirjainvesteering on riskantsuselt ja ka tootluselt hoiustajate ja

aktsionäride vahel asuv väärtpaber, nimetatud kolme investeringu aastaintress jääb erinevate tehingute puhul vahemikku 5.5% kuni 7.58%. Kui siinse finantssektori puhul oleme hetkel eelistanud eelkõige allutatud võlakapitali tüüpi investeringuid, siis väljaspool Baltikumi eelistasime möödunud kevade börsilanguse järgselt soetada uusi positsiooni aktsiates ja mitte võlakirjades – ostime Soome finantskontserni Sampo, eelpool juba mainitud Swedbanki ja Hispaania juurtega globaalsesse panga Santander aktsiaid. Finantssektori ettevõtete väljavaateid on kriisilukorras tihti raske hinnata kuid nende kolme kompanii keskendumine jaeklientide teenindamisele annab enam kindlust tulemuste taastumisse. Peale nende soetasime ka eelkõige kindlustusärile (sh nii jae kui hulgi) toetava Ühendriikide legendaarse investeerimisettevõtte Berkshire Hathaway aktsiapositsiooni. Kokku moodustasid aasta lõpu seisuga finantssektori investeringud eelkõige Baltikumi pankade allutatud võlakirjade ja nimetatud nelja Baltikumi välise ettevõtte koosluses ühe suurima alagrupi fondis.

Aktsiaturgude ülevaade

2020. aasta möödus maailma aktsiaturgudel Covid-19 pandeemiast tingitud volatiilsuse taustal. Kui kevadel šokk aktsiaturge tabas, siis langesid börsiindeksid väga kiiresti 30-40%, kuid ka taastumine oli kiire ja tugev. Aasta lõpuks oli USA tehnoloogiasektori aktsiaid koondav Nasdaq Composite indeks koguni 43,6% kõrgemal aasta alguse tasemest ning tugevat tõusu näitasid ka Aasia börsid eesotsas Hiina ja Jaapaniga. Euroala 50 suurimat börsiettevõtet koondav indeksi Euro Stoxx 50 tulemuseks koos dividendimaksetega jäi siiski aga -3,2%. Negatiivset mõju avaldasid indeksi tootlusele Lõuna-Euroopa turud, kuid näiteks Soome börsiindeks kerkis aastaga 10,1% ja Rootsi indeks 5,8% võrra. Kevadist turgude langust kasutasid LHV pensionifondid ostukohana ning lisasime portfelli mitmeid uusi aktsiaid Skandinaavia, Lääne-Euroopa ja USA börsidelt. Koos aktsiaturgude kiire taastumisega töid ka kevadel tehtud uued investeringud pensionikogujatele tugeva tootluse.

Suurim panus tuli kullakaevandusega tegelevatest ettevõtetest, kus suurendasime positsioone kogu aasta vältel. Pensionifondide kullaga seotud investeringud said kasu erakordsetest keskapankade ja valitsuste poliitikatest, mis on investorite seas tekitanud uuesti huvi väärismetallide varaklassi vastu. Usume, et pikaajaliselt negatiivsed reaaltressid on siin, et jääda ning sellest tulenevalt jätkame sektorisse investeerimist. Kullaga seotud positsioonid moodustavad 2020. aasta lõpus enam kui 5% pensionifondi portfelli.

Euroopa börsidelt andsid pensionifondide tootlusele suurima tõuke kevadise börsilanguse ajal soetatud finantssektori ettevõtete aktsiad, mille majandustulemused pidasid pandeemia eest hästi vastu. Finantssektorist soetasime Sampo, Swedbanki, Banco Santanderi ja Berkshire Hathaway aktsiaid.

Samuti olid LHV pensionifondid aktiivsed kinnisvara otseinvesteringute valdkonnas. 2020. aasta jaanuaris soetasime Tallinnas Tartu maanteel asuva büroohoone Valge Maja. Hoone ehitati 1952. aastal Marati trikotaaživabrikuna ning kontorihooneks renoveeriti see 2010. aastal. Renditavat pinda on kokku enam kui 16 000 ruutmeetrit ning hoone suurimateks üüriks on mitmed IT-sektori ettevõtted. Möödunud aasta lõpus aga soetasid pensionifondid Harjumaal Rae vallas Jüri alevikus paiknevad kolm stock-office tüüpi ärihoonet. Hoonete kompleksis on rendipinda enam kui 6000 ruutmeetrit ning suurimaks üüriks on õlletootja Tanker. Hoonetel on väga hea asukoht vahetult Tallinn-Tartu maantee ja Jüri ringtee ääres.

Põhja-Tallinnas Manufaktuuri tänaval asuvatel üürimajadel on peagi täitumas teine tegutsemisaasta ning tulemustega võib rahul olla. Kuigi kevadel tõusis vabade korterite arv koroonaviiruse mõjul, siis saavutati enam kui 90% täituvus taas kiiresti ning hoolimata keerulisest aastast, on hooned pensionifondidele ootustele vastavat tootlust teeninud. Uus-Mustamäe kvartalisse planeeritud järgmise 164 korteriga üürimajade ehitus on alanud ning hoonete valmimine on planeeritud 2021. a lõpu ja 2022. a algusesse.

Pensionifondide portfelli kuuluvad kinnisvarafondid tegid samuti mitmeid uusi investeringuid. Näiteks East Capital soetas Tallinna tuiksoonel paikneva SEB peakontori hoone, EFTEN Capital laiendas haaret Baltimaade logistikasektoris, Lords Baltic Fund soetas suured büroohooned Vilniuses ja Riias ning SG Capital investeeris mahukasse

logistikakompleksi Lätis. Uue investeeringuna lisandus pensionifondide portfelli EFTEN Residential Fund kinnisvarafond, mis hakkab investeerima üürimajadesse üle Baltikumi. Fondi esimeseks investeeringuks on 112 korteriga hoone Tallinnas Mustamäel Kadaka Metsapargi uusarenduses. Kortermaja valmimine on planeeritud 2021. aasta sügisesse. 2021. aastal hoiame mõnevõrra konservatiivsemat joont alternatiivsetesse varaklasside investeerimisel, kuna pensionireform on seadnud suuremad piirangud fondide likviidsusele, mida omakorda järgime ka üksikinvesteeringute puhul. Tingituna aktsiaturgude kõrgest hinnatasemest ootame, et alternatiivsed varaklassid pakuvad aktsiaturgudest paremat tootlust tulevikus.

Tasakaalustatud fondide võrdlus *	NAV 31.12.2019	NAV 31.12.2020	Osaku puhasväärtuse kasv
LHV Pensionifond M	1.33713	1.34975	+0.94%
LHV Pensionifond S	1.29363	1.29559	+0.15%
Swedbank pensionifond K30	1.01607	1.05183	+3.52%
Luminor B Pensionifond	1.09167	1.11488	+2.13%
SEB Optimaalne Pensionifond	0.91718	0.93262	+1.68%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel. Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond M 2020. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus juhatus on koostanud LHV Pensionifond M 2020. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeringute aruandest, tehingu- ja vahendustasude aruandest ning sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Joel Kukemelk
Juhatuselige

Vahur Vallistu
Juhatuselige

Tallinn, 31.03.2021

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid	3	2 364 155	7 481 952
Tähtajalised hoised		805 174	800 133
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	5	82 102 931	82 975 741
Aktsiad	5	15 584 718	6 712 582
Fondiosakud	5	26 134 743	16 191 069
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses		18 705 388	19 918 669
Antud laenud		606 668	0
Viitlaekumised	7	29 663	66 592
Varad kokku		146 333 440	134 146 738

Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses

Lühiajalised kohustused

Võlgnevus fondivalitsejale	8	73 776	81 474
Lühiajalised kohustused kokku		73 776	81 474
Kohustused kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		73 776	81 474
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses	6	146 259 664	134 065 264
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses kokku		146 333 440	134 146 738

Lisad lehekülgedel 12 kuni 32 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Tulude ja kulude aruanne
 (eurodes)

	Lisa	2020	2019
Tulud			
Intressitulu		813 731	743 525
Dividenditulu		961 237	1 009 501
Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustustest:			
Võlakirjadelt		1 183 465	2 266 195
Aksiatelt		615 343	417 404
Fondiosakutelt		-69 309	1 067 655
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		-22 416	-17 217
Tulud kokku		3 482 051	5 487 063
Tegevuskulud			
Valitsemistasud	8	851 743	1 101 255
Tehingutasud		7 875	1 747
Muud tegevuskulud		29 303	43 991
Tegevuskulud kokku		888 921	1 146 993
Oodatav krediidikahju		601 937	960
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		1 991 193	4 339 110

Lisad lehekülgedel 12 kuni 32 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne
(eurodes)

		01.01.2020	01.01.2019
	Lisa	-31.12.2020	-31.12.2019
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul		134 065 264	113 774 950
Osakute märkimisel laekunud raha		25 095 281	29 407 096
Osakute lunastamisel tasutud raha		-14 892 074	-13 455 892
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		1 991 193	4 339 110
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	146 259 664	134 065 264
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus		107 683 919	100 020 491
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	1.35823	1.34038

Lisad lehekülgedel 12 kuni 32 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Rahavoogude aruanne
 (eurodes)

	2020	2019
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud intressid	813 731	743 525
Laekunud dividendid	961 595	1 383 797
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid	-16 237 854	-15 976 301
Saldeeritud tähtajaliste hoiuste laekumised ja väljaminekud	-3 468	-4 569
Makstud tegevuskulud	-896 619	-1 162 785
Neto rahavood põhitegevusest	-15 362 615	-15 016 333
Rahavood finantseerimistegevusest		
Osakute emiteerimisest laekunud	25 159 308	29 408 590
Osakute lunastuse eest tasutud	-14 892 074	-13 455 892
Neto rahavood finantseerimistegevusest	10 267 234	15 952 698
Rahavood kokku	-5 095 381	936 365
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-5 095 381	936 365
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	7481 952	6 562 804
Valuutakursside muutuse mõju	-22 416	-17 217
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	2 364 155	7 481 952

Lisad lehekülgedel 12 kuni 32 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond M (edaspidi: Fond) moodustati 26.03.2002. Fond alustas investeerimistegevust 2002. aasta suvel. LHV Pensionifond M investeerib kuni 01.09.2019 kuni veerandi (25%) ja alates 02.09.2019 kuni kolmveerandi (75%) investeeritavast rahast aktsiaturgudele, ülejäänud osa Fondi varadest investeeritakse võlakirjadesse, rahaturuinstrumentidesse, hoiustesse, teiste investeerimisfondide osakutesse või aktsiatesse ja muusse varasse. Fond eelistab vara investeerimisel rahavoogu pakkuvaid varasid ja võimalusel kohalikku turgu, tehes mh vähemlikviidseid erakapitali- ja kinnisvarainvesteeringuid. Fondi vara võib investeerida kuni 50% ulatuses börsil mittekaubeldavatesse väärtpaperitesse ning kinnistesse investeerimisfondidesse.

LHV Pensionifond M fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn.

Koostatud raamatupidamise aruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2020 kuni 31.12.2020.

Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 31.03.2021.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond M raamatupidamise aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU). Investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeerimisfondide seaduses, raamatupidamisseaduses ning Rahandusministri määrmuses nr 8 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“ 18. jaanuarist 2017. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeerimisfondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määrmuses toodud muid erisusi.

Fond on raamatupidamise aastaaruande koostamisel lähtunud lisaks IFRS-i nõuetest ka Investeerimisfondide seaduses ja Rahandusministri määrmuses nr. 8 (Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele) sätestatud nõuetest.

Uued finantsaruandlusestandardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutusid Fondile kohustuslikuks alates 1. jaanuar 2020 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused (rakendus 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus. Muudatusel puudus oluline mõju ettevõtte finantsaruandele.

„Olulise mõiste“ – IAS 1 ja IAS 8 muudatused (rakendus 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasnevaid selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmine, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad. Uuel standardil puudus oluline mõju ettevõtte finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis on kehtivad 1. jaanuarist 2020 alanud aruandeperioodile, ei ole eeldatavasti olulist mõju fondile.

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad LHV Varahaldusele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2021 või hilisematel perioodidel ja mida LHV Varahaldus ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

„Finantsaruannete esitamine“ – IAS 1 muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine). EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Iga-aastased IFRSi edasiarendused 2018–2020 (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine). EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad standardites tehtud muudatusi:

- IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult uute tingimuste sõlmimiseks laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid (sisaldades ka laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoole nimel makstud või saadud tasusid).
- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade (nõudmiseni ja lühiajalised hoiused krediidasutustes ning võlakirjad, mis ei oma turuosaliste hinnanoteeringut) osas on fondivalitseja juhtkond hinnanud 31.12.2020 seisuga oodatava krediidikahju suurus. Täpsem info toodud lisas 2.7 ja 3.3.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Arvestus- ja esitusvaluuta

Fondi raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes. Fondi arvestusvaluuta on samuti euro.

Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas toimuvad väärtpaberitehingud hinnatakse eurodesse tehingupäeva depoopanga viimase ostunoteeringuga. Välisvaluutat ning välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi hinnatakse eurodesse, võttes aluseks Fondi depoopanga hindamispäeva viimase ostunoteeringu. Välisvaluutas denomineeritud varade

ümberrhindamisest eurodesse tekkivad kasumid/kahjumid kajastatakse kasumiaruandes „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustuste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevasse kategooriatesse:

- finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, turuosaliste hinnanoteeringut mitteomavad võlakirjad, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded;
- finantskohustused õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees.

IFRS 9 kategooria	Klass (määratletud Fondis)	31.12.2020	31.12.2019	
	Nõuded krediidiasutustele	3 169 329	8 282 085	
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses	Võlakirjad	18 705 388	19 918 669	
	Antud laenud	606 668	0	
Finantsvarad	Muud finantsvarad	29 663	66 592	
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaberid	Aktsiad	15 584 718	6 712 582
		Fondiosakud	26 134 743	16 191 069
		Võlakirjad	82 102 931	82 975 741

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Fond võtab finantsvara või -kohustuse arvele siis, kui Fondist saab instrumendi lepinguline osapool. Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste või müüke kajastatakse tehingupäeval, ehk päeval, mil Fond on võtnud kohustuse kas vara osta või müüa.

Fond kajastab arvele võtmisel finantsvara või -kohustust selle õiglasest väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud finantsvara või -kohustuse puhul, mida ei kajastata õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustuse emiteerimisega, näiteks teenustasud. Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade ja -kohustuste tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kui Fond annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved. Finantskohustus (või finantskohustuse osa) eemaldatakse finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud (s.o kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud).

Edasine kajastamine

Finantsvarad: võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning finantsvara rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: Varad, mis ei vasta soetusmaksumuse või õiglasest väärtuses muutusega läbi koondkasumi kriteeriumile, kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kasum või kahjum võlainstrumentidelt muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse vastava perioodi, mil õiglase väärtuse muutus on toimunud, kasumiaruandes real Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglasest väärtuses muutusega läbi

kasumiaruande. Sellised õiglase väärtuse kasumid ja kahjumid sisaldavad ka vastavate instrumentidelt teenitud lepingulisi intresse.

Korrigeeritud soetusmaksumus: Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumendid

Fond kajastab omakapitaliinstrumendid õiglases väärtuses. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud omakapitaliinstrumendist saadud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes real Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumendid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglases väärtuses, arvestamata tehingukuludid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglases väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

2.5 Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapoolle hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tuletisinstrumendid) puhul põhineb õiglase väärtus börsipäeva sulgemishinnal (close price). Fond kajastab kõiki investeringuid väärtpaberitesse õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, välja arvatud need investeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu- ja müügihinna vahel, mis kõige täpsemalt väljendaks konkreetse väärtpaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „Investeeringufondide vara puhasväärtuse arvutamise reeglid“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustuste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeeringufondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhasväärtuse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

2.6 Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ja näidatakse bilansis netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustused tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustuste tasaarveldamist rakendanud.

2.7 Finantsvarade väärtuse langus

Kui Fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglas väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruandes, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaperi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile
- väärtpaperi intressi- või põhiosamaksete maksmatajätmine või hilinevad maksmine
- finantsvara aktiivse turu kadumine
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Allahindluse nõuded põhinevad oodatava krediikahjumi (ECL) mudelil. Oodatav krediikahjum vähendab vara bilansilist väärtust, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks – sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke prognoose tulevikusündmustest ja majandustingimustest. ECL arvutuste hindamisel kasutatakse nii mudeleid kui ekspert-hinnanguid.

Vastavalt IFRS 9 tugineb oodatav krediikahju leidmine kolmele allahindlusfaasile.

- Toimivad varad (faas 1) – puuduvad märkimisväärsed krediikvaliteedi halvenemise tunnused. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida järgneva 12 kuu jooksul (12 kuu ECL).
- Alatoimivad varad (faas 2) – krediidirisk on arvelevõtmisest alates oluliselt suurenenud. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu tema eluea jooksul (eluea ECL).
- Mittetoimivad varad (faas 3) – maksejõuetus. Kajastatakse (täiendav) kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu eluea jooksul.

ECL arvutatakse funktsioonina makseviivituse tõenäosusest (PD), kahjumäärast antud makseviivituse vm kahjujuhtumi tekkimise korral (LGD) ning suuruselt antud hetkel (EAD).

2.8 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektiivse intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglas väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.9 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (Ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktiveest vastava rahasumma laekumisel Fondi. Enammakstud maksud dividendidelt jäetakse aktiveatena üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglas väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.10 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.11 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleööhoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleööhoiustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.12 Tähtajalised hoiused

Tähtajaliste hoiuste all kajastatakse krediidasutustes hoitavaid hoiuseid. Vastavalt investeerimisfondide seadusele võib avatud avalik Fond investeerida krediidasutuste hoiustesse tähtajaga kuni 12 kuud. Tähtajalistelt hoiustelt arvestatud kuid hindamispäevaks laekumata intressid kajastatakse bilansis real „Tähtajalised hoiused“ ning tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.13 Investeerimisfondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) sisemistest protseduurireeglitest ja Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguvarade turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustused. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.14 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr oli kuni 01.09.2019 1,6% aastas Fondi varade turuväärtusest ning alates 02.09.2019 1,2% Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu määra vähendatakse vastavalt õigusaktides sätestatule. Vähendamise ulatus sõltub fondivalitseja valitsetavate kõigi kohustuslike pensionifondide vara väärtuse summast. Valitsemistasu vähendamise alampiirmäär on maksimaalselt 0,4%. Valitsemistasude määrasid vähendatakse iga kalendriaasta 1. veebruarist alates, kusjuures Valitsemistasu määra vähendav kordaja leitakse kord kalendriaastas kohustuslike pensionifondide 1. jaanuarile järgneva teise tööpäeva vara väärtuse seisuga ja määratakse täpsusega vähemalt kaks kohta pärast koma. Kohaldatav valitsemistasu määr on toodud fondivalitseja veebilehel.

Kohaldatav valitsemistasu oli perioodil 1.02.2016 kuni 31.01.2017 1,27584%, perioodil 01.02.2017 kuni 31.01.2018 1,064%, perioodil 01.02.2018 kuni 31.01.2019 1,008%, perioodil 01.02.2019 kuni 01.09.2019 0,96%, perioodil 02.09.2019 kuni 31.01.2020 0,72%, perioodil 01.02.2020 kuni 31.01.2021 0,60% ning alates 01.02.2021 on kohaldatav valitsemistasu määr 0,576%.

Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.15 Edukustasu

Fondivalitsejal tekib õigus edukustasule, kui fondi osaku puhasväärtuse kumulatiivne kasv ületab sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa laekumise kumulatiivset kasvu alates 31. augustist 2019. a. Edukustasu arvestusperiood on kalendriaasta. Edukustasu võetakse arvesse fondi osaku 1. jaanuarile järgneva esimese tööpäeva puhasväärtuse kindlaksmääramisel. Fondide arvelt makstakse fondivalitsejale edukustasu 20% võrdlusindeksi tootlust ületavalt osalt ning kuni 2% fondi vara väärtusest.

Edukustasu arvutamiseks koostab fondivalitseja fondi osaku puhasväärtuse muutuse indeksi (edaspidi puhasväärtuse indeks) ja sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa laekumise muutuse indeksi (edaspidi võrdlusindeks), võrdsustades

nende indeksite väärtuste alguspunktid 2019. aasta 31. augustiga. Võrdlusindeksi koostab fondivalitseja AS-i Pensionikeskus poolt avaldatud andmete põhjal.

Kui edukustasu arvestusperioodi alguskuupäeva puhasväärtuse indeksi väärtus on väiksem kui selle pensionifondi viimase kümne aasta 31. detsembri suurim puhasväärtuse indeksi väärtus, millelt on edukustasu makstud, võetakse edukustasu arvutamisel alguskuupäeva puhasväärtuse indeksi väärtuseks viimane.

Kui puhasväärtuse indeksi väärtuse suhtelise muutuse ja võrdlusindeksi väärtuse suhtelise muutuse positiivsest vahest arvatud edukustasu on suurem kui 2% fondi vara väärtusest arvab fondivalitseja fondi järgmiste perioodide edukustasu arvutamisel puhasväärtuse indeksi vastavast väärtusest maha selle osa, millelt edukustasu piirmäära rakendumise tõttu ei makstud.

Kui edukustasu arvestusperioodi alguskuupäeval on puhasväärtuse indeksi väärtus väiksem võrdlusindeksi väärtusest, arvutatakse edukustasu suurus puhasväärtuse indeksi lõpukuupäeva väärtuse ja võrdlusindeksi alguskuupäeva väärtuse suhtelise muutuse ja võrdlusindeksi väärtuse suhtelise muutuse positiivsest vahest.

2.16 Tehingutasud

Tulude ja -kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all kajastatud Fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.17 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospetsis kirjeldatud tingimustele. Alates 1. juunist 2009 kuni 2009. aasta lõpuni peatati maksed pensionifondidesse. Kuni 30. novembrini 2009 oli II sambaga liitunutel võimalik esitada avaldus jätkamaks 2010. aastast II samba makseid vabatahtlikult. Isikutel, kes avaldust ei esitanud, olid II samba maksed peatatud ka 2010. aastal, taastudes 2011. aastast 50% ulatuses ning jätkudes aastast 2012 tavapärase süsteemi alusel. Isikutele, kes jätkasid vabatahtlikult 2% maksmist II sambasse, oli aastatel 2014 kuni 2017 riigi panus varasema 4% asemel 6%. 2013. aastal oli võimalik esitada maksete töstmise avaldus, mille puhul olid inimese ja riigi maksed aastatel 2014 kuni 2017 vastavalt 3% ja 6 Alates 01.01.2018 kuni 30.06.2020 olid II samba pensionimaksud isikutel 2% ja riigil 4%.

Alates 01. juulist 2020 kuni 31. augustini 2021 on teise sambasse sotsiaalmaksu arvelt tehtavad 4% sissemaksud peatatud. 2020. aasta oktoobrikuu jooksul sai esitada sissemaksete ajutise katkestamise avaldust, millega peatatakse ka oma palgalt 2% kogumispensioni makse tegemised vastaval perioodil. Nendele, kes jätkavad oma 2% makseid ajal, mil sotsiaalmaksu arvelt 4% teise sambasse ei maksta, see 4% hiljem kompenseeritakse. Aastate 2023–2024 jooksul tehakse nendele inimestele teise sambasse riigi poolt täiendavad kanded. Kompenseeritava summa suurus sõltub sellest, kui palju sissemaksete ajutise katkestamise ajal inimene teise sambasse sissemakseid tegi: igaühele makstakse tema teise sambasse kaks korda nii palju, kui ta nimetatud ajavahemikul ise sisse maksis pluss saamatajäänud tootlus keskmise pensionifondi tootluse ehk EPI indeksi järgi arvatuna. Alates 01.09.2021 on taas II samba pensionimaksud isikutel 2% ja riigil 4%.

2.18 Osakute vahetamised, väljamaksud osakuomanikele, märkimis- ja tagasivõtmistasu

Osakuomanikul on õigus vahetada Osakud teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu, kui vahetamine ei ole õigusaktide alusel keelatud. Pensionifondi vahetamisel Osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamisel makstakse Osakuomaniku arvel tagasivõtmistasu.

Väljamaksud pensionifondist toimuvad vastavalt kogumispensionide seaduse 2. peatüki 8. jaos sätestatule. Osakuomanikul tekib õigus kohustusliku kogumispensioni väljamaksetele vanaduspensioniiikka jõudmisest arvates. Sõltuvalt kogutud osakute väärtusest on osakuomanikul õigus sõlmida kogumispensioni saamiseks kindlustusandjaga pensionileping, leppida pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotlelda ühekordset väljamakset pensionifondist.

Alates 01.01.2021 on võimalik peatada sissemaksud kogumispensioni teise sambasse või teisest sambast üldse täielikult väljuda. Mõlemal juhul on tagajärjeks II sambast vähemalt järgmised 10 aastat eemale jäämine. Kui esitatud II sambast väljumisavaldust on võimalik tühistada käimasoleval avalduste esitamise neljakuulisel perioodil (detsember-märts; aprill-juuli; august-november) ja ka väljumisavalduse esitamisele järgneval neljakuulisel perioodil, siis maksete

peatamise avaldust saab tühistada vaid käimasoleval neljakuulisel avalduste esitamise perioodil. Il sambast väljumisel tehakse väljamakseid 3x aastas – detsembrist märtsini väljumisavalduse esitanutele septembri esimesel tööpäeval, aprillist juulini väljumisavalduse esitanutele jaanuari esimesel tööpäeval ja augustist novembrini väljumisavalduse esitanutele mai esimesel tööpäeval. Pensionärid ja eelpensionärid saavad Il sambast väljumisel raha kätte soodsama maksumääraga juba järgmise kuu keskpaigas.

Aastast 2010 ei võta fondivalitseja osakute väljalaskmisel väljalasketasu. Osakute tagasivõtmistasu piirmäär oli kuni 31.01.2017 1% osaku puhasväärtusest, kuid alates 01.02.2017 osaku tagasivõtmistasu ei võeta.

2.19 Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja raamatupidamise aastaaruande koostamise päeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud asjaoludega (täpsem informatsioon lisas 9).

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaberitesse, tuletisinstrumentidesse, hoiustesse.

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeeingu tootlust. Fondi minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondi järgmiste perioodide tulude kohta. Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhasväärtus kõikuda. Fond võib teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investori investeeingu kestus Fondis, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondide seaduse ja Fondi tingimustega seatud investeerimispiiranguid. Investeerimisliimitest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, investeerimispiirangute ületamise korral võtab fondijuht ette meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

tururisk

krediidirisk

likviidsusrisk

kapitalirisk

3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeeinguid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletisinstrumente.

Väärtpaberiturgudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsioonide muutumisel võidakse vajadusel investeeingutes teha muudatusi, näiteks vähendada või suurendada aktsiaosakaalu Fondi koguinvesteeingutes.

Fondi investeeingud aruandepäeva seisuga on toodud Investeeingute aruandes.

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeeingutest võlainstrumentidesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus;
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus.

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2020			
EUR	+/- 20	+/- 143 594	+/- 4 944
USD	+/- 20	+/- 0	+/- 0
31.12.2019			
EUR	+/- 20	+/- 127 667	+/- 9 969
USD	+/- 20	+/- 109	+/- 2 595

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Fondil puudusid 2020. ja 2019. aastal intressikandvad kohustused. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2020	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Turumuutuste			Kokku
					Kokku põhi-summas	mõju ja kogunenud intress	Allahind-lused	
Varad								
Raha ja raha								
ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	2 364 155	805 174	0	0	3 169 329	0	0	3 169 329
Võlakirjad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande	13 597 000	27 229 000	26 623 000	11 672 000	79 121 000	2 981 931	0	82 102 931
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumus	0	2 188 294	5 370 100	11 726 110	19 284 504	88 016	-667 132	18 705 388
Antud laenud	0	0	604 952	0	604 952	1 716	0	606 668
Kokku	15 961 155	30 222 468	32 598 052	23 398 110	102 179 785	3 071 663	-667 132	104 584 316

31.12.2019	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Turumuutuste			Kokku
					Kokku põhi-summas	mõju ja kogunenud intress	Allahind-lused	
Varad								
Raha ja raha								
ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	8 283 658	0	0	0	8 283 658	0	-1 573	8 282 085
Võlakirjad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande	32 788 298	408 000	36 172 094	10 937 137	80 305 529	2 670 212	0	82 975 741
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumus	0	2 382 194	2 858 625	14 630 005	19 870 824	111 467	-63 622	19 918 669
Kokku	41 071 956	2 790 194	39 030 719	25 567 142	108 460 011	2 781 679	-65 195	111 176 495

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond kasutab valuutariski maandamiseks tuletisinstrumente. Avatud valuutapositioni jälgib fondijuht igapäevaselt. Vastavalt Fondi tingimustele võib Fond hoida avatud valuutapositioni maksimaalselt 50% Fondi vara väärtusest. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Fondil on finantskohustused ainult eurodes.

Avatud valuutapositionide kontsepteerimine

31.12.2020	EUR	USD	CHF	RUB	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	2 351 655	3 234	37	8 172	1 057	2 364 155
Tähtajalised hoiused	805 174	0	0	0	0	805 174
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Võlakirjad	82 102 931	0	0	0	0	82 102 931
Aktsiad	10 301 608	4 127 159	0	51 282	1 104 669	15 584 718
Fondiosakud	23 142 886	221 742	2 770 115	0	0	26 134 743
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	18 705 388	0	0	0	0	18 705 388
Antud laenuid	606 668	0	0	0	0	606 668
Viitlaekumised	29 663	0	0	0	0	29 663
Valuutariski kandvad varad kokku	138 045 973	4 352 135	2 770 152	59 454	1 105 726	146 333 440
Valuutariski kandvad kohustused						
Muud kohustused	-73 776	0	0	0	0	-73 776
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-73 776	0	0	0	0	-73 776
Avatud valuutaposition	137 972 197	4 352 135	2 770 152	59 454	1 105 726	146 259 664

31.12.2019	EUR	USD	RON	RUB	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	7 105 710	337 479	29 776	7 021	1 966	7 481 952
Tähtajalised hoiused	800 133	0	0	0	0	800 133
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Võlakirjad	80 755 503	2 220 238	0	0	0	82 975 741
Aktsiad	6 457 005	83 040	0	72 889	99 648	6 712 582
Fondiosakud	15 945 381	239 363	6 325	0	0	16 191 069
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	19 918 669	0	0	0	0	19 918 669
Viitlaekumised	66 234	358	0	0	0	66 592
Valuutariski kandvad varad kokku	131 048 635	2 880 478	36 101	79 910	101 614	134 146 738
Valuutariski kandvad kohustused						
Muud kohustused	-81 474	0	0	0	0	-81 474
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-81 474	0	0	0	0	-81 474
Avatud valuutaposition	130 967 161	2 880 478	36 101	79 910	101 614	134 065 264

Tuletisinstrumentid on toodud lepingulistes summades bilansiväliste varade ja bilansiväliste kohustustena. Tuletisinstrumentide õiglaseks väärtuseks on bilansiväliste varade ja bilansiväliste kohustuste vahe.

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab põhjendatud võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	2020	Kursimuutus	2019
USD kurss	+/- 10%	+/- 435 214	+/- 10%	+/- 288 048
RUB kurss	+/- 10%	+/- 5 945	+/- 10%	+/- 7 991
CHF kurss	+/- 10%	+/- 277 015	+/- 10%	+/- 0

Aktsiahinna risk

Aktsiahinna risk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib ebasoodsatest muutustest aktsiate või nendega seotud tuletisinstrumentide õiglases väärtuses tulenevalt muutustest aktsiaindeksites või üksikute aktsiate hindadest. Fond maandab riski investeerides erinevatele turgudele ja limiteerides maksimaalseid positsioone emitentide kaupa.

Fond järgib aktsiahinna riski juhtimisel nii õigusaktides, Fondi tingimustes ja prospektis välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- ühe väärtpaberi maksimaalne investering 10% Fondi vara väärtusest;
- ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud väärtpaberite maksimaalne osakaal 20% Fondi vara väärtusest;
- aktsiate ja aktsiafondide maksimaalne osakaal 100% Fondi vara väärtusest, sh aktsiate maksimaalne osakaal 75% Fondi vara väärtusest.

Fondi investeringute jaotus geograafiliste piirkondade sektorite lõikes on esitatud lisas 3.4 Riski kontsentratsioon.

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneada tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Fond juhib likviidsusriski järgmiste kriteeriumite alusel:

- Fond investeerib valdavalt turukõlblikesse väärtpaberitesse, mis on kergesti realiseeritavad;
- Fond võib investeerida maksimaalselt 50% Fondi vara väärtusest turuvälisesse väärtpaberitesse;
- Osakute vahetamine toimub 3 korda aastas, mille jaoks on Fondil piisavalt aega likviidsuspositsiooni parandada.

Investeeringud on jaotatud likviidseteks ja ebalikviidseteks fondivalitseja sisemise hinnangu alusel vastavalt sellele, kui kiiresti on instrumenti võimalik õiglase hinnaga võõrandada. Likviidseks on loetud instrumendid ja positsioonid, mille võõrandamine võtab fondivalitseja hinnangul aega kuni kolm pangapäeva. Ebalikviidsed instrumendid on omakorda jaotatud kaheks - instrumendid, mida on võimalik fondivalitseja hinnangul võõrandada õiglase hinnaga kuni 2 nädala jooksul ning instrumendid, mida ei ole.

Fondi finantsvarad kogusummas 93 418 574 eurot (2019. a: 88 513 518 eurot) on fondijuhi hinnangul likviidsed, kuna Fondi positsiooni on võimalik kuni 3 börsipäevaga turutingimustel realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on toodud mittelikviidsete väärtpaberite info, mille realiseerimine võib võtta rohkem kui 2 nädalat:

Mittelikviidsed väärtpaberid	31.12.2020	31.12.2019
Võlakirjad		
Alexela Tanklad 5.5% 02/03/28	1 113 150	1 203 166
Autolist 12% 03/04/22	0	1 269 078
Autolist 3% 03/04/22	0	1 637 517
Baltic Horizon Fund 4.25% 08/05/23	2 099 861	2 139 913
BIGBANK 6.5% 28/12/2027	2 001 083	2 001 083
Citadele banka 5.5% 24/11/2027	1 498 277	1 498 230
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	2 189 214	2 189 160
Compakt Maadehaldus 7% 11/02/2025	696 708	0
Coop Pank 6.75% 04/12/2027	2 300 588	2 300 588
Ekspress Grupp 6.0% 07/10/27	551 707	551 707
INBANK 6% 19/12/29	28 821	29 451
INBANK 7% 28/09/26	19 767	19 672
Peetri Keskus 13% 11/02/2025	585 382	0
Peetri Keskus 4.5% 11/02/2025	1 388 625	0
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27	3 800 170	3 800 170
Siauliu Bankas 23/12/29	2 002 696	2 002 689
Tartu linn 25/10/32	2 190 229	2 384 300
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25	2 454 395	2 831 994
Võlakirjad kokku	24 920 673	25 858 718
Aktsiad		
Apranga	28 026	32 853
Arco Vara	62 000	58 414
Bank Saint Petersburg	51 281	72 889
Ekspress Grupp	102 266	106 125
Grigeo	68 495	74 418
LCI5 osa	1 812 792	1 716 370
Linax Agro	0	15 636
Lumi Kodud Aiandi osa	112 085	112 299
Lumi Kodud Manufaktuuri OÜ	680 493	651 569
Olainfarm	254 196	256 303
PFNONWOVENS	42 472	39 673
Siauliu Bankas	163 256	165 879
Silver Screen Holdings	353 901	375 350
Tallink Grupp	326 778	432 162
Tallinna Kaubamaja	492 057	478 090
VH Agent 002 osa	327	366
VH Agent 003 osa	726	0
VH Agent 004 osa	726	0
VH Agent 007 osa	726	0
VH Agent 008 osa	271	0
VH KV 001 osa	1 968 474	305
VH KV 002 osa	209 462	0
Aktsiad kokku	6 730 810	4 588 701
Fondiosakud		
BaltCap Latvia Venture Capital Fund K.S.	15 002	14 471
Baltcap Lithuania SME Fund KÜB	55 505	82 679
BaltCap Private Equity Fund II	273 003	321 768
Birdeye Timber Fund	464 349	405 531
Birdeye Timber Fund 2	759 478	355 770
Birdeye Timber Fund 3	467 769	0

BPM Mezzanine Fund SICAV-SIF SCA	708 764	800 988
East Capital Baltic Property Fund II	1 982 533	1 879 868
East Capital Baltic Property Fund III	1 176 175	1 168 609
East Capital Real Estate IV	919 459	0
EFTEN Kinnisvarafond	4 397 140	4 440 739
EFTEN Kinnisvarafond II	139 599	149 554
EFTEN Residential Fund usaldusfond	111 439	0
INVL Baltic Sea Growth Fund	186 277	79 730
Karma Ventures I SICAV-SIF	371 471	273 501
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	121 708	127 593
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	120 431	126 811
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	1 083 676	906 454
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	293 458	245 621
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	246 658	206 138
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	237 618	198 592
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	202 737	169 322
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	146 754	122 615
KJK Fund III S.C.A. SICAV-RAIF	301 065	322 011
KS EuVECA Livonia Partners Fund I	474 830	532 945
Lords LB Baltic Green Fund (V)	1 351 625	0
SG Capital Partners Fund 1	2 415 288	1 468 165
Tera Ventures II Usaldusfond	16 395	7 633
Usaldusfond BaltCap Infrastructure Fund	133 879	115 551
Usaldusfond BaltCap Private Equity Fund	137 423	0
Usaldusfond EFTEN Real Estate Fund 4	601 092	432 987
Usaldusfond Superangel One	155 226	88 438
Usaldusfond Trind Ventures Fund I	169 984	60 244
Fondiosakud kokku	20 237 810	15 104 328
Kokku	51 889 293	45 551 747

Fondi tingimuslikud kohustused 31.12.2020 seisuga järgmise 10 aasta jooksul:

Investeeringu tüüp	Kohustuse suurus (miljonit eurot)
Erakapitali investeeringud	2.42
Investeeringud kinnisvara fondidesse	4.08
Kokku	6.50

Fondijuht jälgib Fondi likviidsuspositsiooni igapäevaselt. Likviidsete vahendite mittepiisavuse korral informeerib fondijuht koheselt riskijuhtimise üksust ja juhatust. Riskijuhtimise üksuse igakuistes ülevaadetes juhatusele on toodud välja ka eelpool nimetatud likviidsusega seotud positsioonid.

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustusi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustuste ja nende kohustuste katteks hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustuste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustusi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoole võimetus oma kohustusi täita. Fond järgib sisemisi protseduureegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediidireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid. Fondijuht esitab kord kuus mitte-kvantiitativsete riskide ülevaate riskijuhtimise üksusele ja juhatusele, mis sisaldab ka vastaspooltega toimunud olulisi sündmusi.

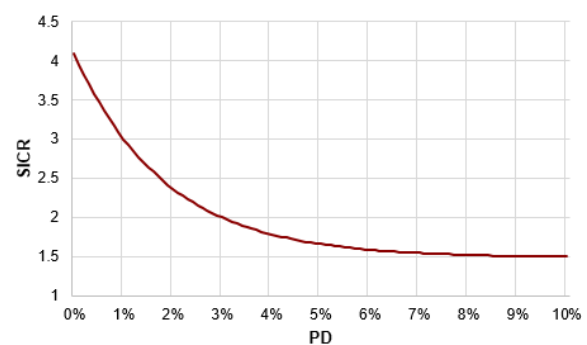
Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatud finantsvaradele leitakse allahindlus, mis baseerub oodatava krediidiriski (ECL) mudelil. ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum vastavalt finantsvara allahindlusfaasile. IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediikvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist. Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediidikahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning ECL mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediidikahjumist. Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel allahinnatuks. Juhul kui finantsinstrument on krediidikahjumiga, liigitatakse see Faasi 3. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal. Aruandekuupäeva seisuga liigituvad kõik korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad Faasi 1.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument järgmise allahindlusfaasi. Olulist krediidiriski suurenemise hindamisel võrreldakse algset eluea PD ja aruandluse hetkel kehtivat eluea PD.

Selleks, et finantsvara liiguks järgmise allahindlus-faasi, peab eluea PD olema suurenenud rohkem kui 100 bps ning samaaegselt täitma tingimust $PD_{life}/PD_{life(algne)} > 1,4885 + \exp \cdot (0,9549 - 54,173 \cdot PD_{life(algne)})$.

Lisaks võib ilmnedu krediidiriski suurenemine olulise tähtsusega lepingutingimuste rikkumisel.

Valemi illustreerimiseks on kujutatud graafikul SICR graafikukõver. SICR kõver näitab mitu korda peab olema PD kasvanud, et finantsvara liiguks järgmise allahindlusfaasi. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise krediidiriski suurenemise identifitseerimiseks.

Kasutatud ECL mudel järgib marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summuna, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad võlgnevuse jääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust.

ECL arvutused põhinevad järgmistel komponentidel:

- Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.
- Võlgnevuse suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale nõudesummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevaid oodatavaid muutusi, sh põhiosa ja intressimaksed.
- Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate rahavoogude ja oodatavate rahavoogude vahele. LGD kajastatakse protsendina EAD-st.
- Diskontomäär kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdsväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

Igale korrigeeritud soetusmaksumuses hinnastatavale finantsvarale leitakse krediidireiting, kasutades sisemist reitingumudelit. Antud reitingumudel seob vastaspoole finantsseisu ja äririski hinnangu võimaliku maksejõuetuse tõenäosusega. Krediidiriski mudelist saadud 12 kuu PD rekaliibreeritakse tulevikku vaatavaks 12 kuu hinnanguks arvestades vastavaid makrostsenaariume. Vastavad makronäitajad, mida mudelis kasutatakse indekse kujul, sisaldavad hinnangut olemasolevale majanduskeskkonnale. Kasutades maksejõuetuse kõverat, konverteeritakse saadud 12 kuu PD hinnang eluea PD-ks selliselt, et tulemuseks on konkreetse finantsinstrumendi oodatav maksejõuetus igal tulevasel ajahetkel kuni oodatava eluea lõpuni. Arvestades makrostsenaariumite indekseid, saadakse kõik tulevased PD-d kõikidele makromajanduslikele stsenaariumitele.

Maksejõuetusel tekkiv kahjumäär (LGD) arvutatakse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal. LGD mudelis arvestatakse tagatiseks nii võlakirja tingimustes fikseeritud tagatise kui ka kaudsed tagatised (nt riigi vahendid). Arvestades makromajanduslike stsenaariumitega, saadakse igale allahindlusstsenaariumile vastavad LGD määrad.

Tulevikku vaatava informatsiooni lisamiseks ECL mõõtmiseks, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL summa vastavalt kolmele allahindlusstsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Majandusliku stsenaariumite kaalud seisuga 31.12.2018 on järgmised: baasstsenaarium 65%, negatiivne stsenaarium 25% ja positiivne stsenaarium 10%. Matemaatiliselt võrdub oodatav krediitkahju vastava ajaperioodi (12 kuud või eluea) PD, LGD, EAD ja diskontomäära korrutiste summaga, arvestades konkreetsete majanduslike stsenaariumite tõenäosusi.

$$ECL = p_{baas} \cdot ECL_{baas} + p_{pos} \cdot ECL_{pos} + p_{neg} \cdot ECL_{neg} \quad \text{ja} \quad ECL_T = \sum_t PD_t \cdot LGD_t \cdot EAD_t \cdot d_t,$$

kus:

ECL_T – ajaperioodi T (12 kuud või eluea) ECL, leitakse iga stsenaariumi kohta ($ECL_{baas}, ECL_{pos}, ECL_{neg}$);

PD_t – maksejõuetuse tõenäosus kuu t puhul, leitakse igale stsenaariumile;

LGD_t – oodatav kahjumäär kuu t puhul, leitakse igale stsenaariumile;

EAD_t – laenujääk kuu t seisuga;

d_t – diskontomäär;

$p_{baas}, p_{pos}, p_{neg}$ – vastava stsenaariumi tõenäosused.

Fond järgib krediidiriski juhtimisel õigusaktides ja Fondi tingimustes välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% Fondi vara väärtusest; muude emitentide puhul 10% Fondi vara väärtusest;
- Fond võib hoiustada ühe krediidasutuse hoiustesse maksimaalselt 20% Fondi vara väärtusest.

Tabelis on välja toodud Fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest ning tuletisinstrumentid on esitatud netosummas (tabel ei kajasta aktsia- ja fondiinvesteeringuid, mis ei kannu krediidiriski). Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2020	31.12.2019
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	3 169 329	8 282 085
Viitlaekumised	29 663	66 592
Võlakirjad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande	82 102 931	82 975 741
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	18 705 388	19 918 669
Antud laenud	606 668	0
Kokku	104 613 979	111 243 087

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate finantsvarade (võlakirjad ja tähtajalised hoiused) jaotus sisemise reitingu järgi koos oodatava krediitkahjuga. 31.12.2020 seisuga omavad kõik sellised finantsvarad investeerimisjärgu reitingut (<9) ning kuuluvad allahindlusfaasi 1.

31.12.2020	Reiting	Turväärtus	12 kuu ECL	Kogu ECL	Kokku
madal krediidirisk	4	2 190 229	0	0	2 190 229
madal krediidirisk	5	5 802 866	-10 078	0	5 792 788
madal krediidirisk	6	3 105 762	-15 495	0	3 090 267
keskmise krediidirisk	7	465 116	-3 941	0	461 175
keskmise krediidirisk	8	3 543 572	-44 503	0	3 499 069
kõrgendatud krediidirisk	9	3 006 102	-22 590	-3 616	2 979 896
kõrge krediidirisk	10	696 708	-16 661	0	680 047
mitterahuldav reiting	12	1 974 007	0	-550 249	1 423 758
Kokku		20 784 362	-113 268	-553 865	20 117 229

31.12.2019	Reiting	Turväärtus	12 kuu ECL	Kokku
madal krediidirisk	4	2 384 300	0	2 384 300
madal krediidirisk	5	8 634 853	0	8 634 853
madal krediidirisk	6	2 906 594	0	2 906 594
keskmise krediidirisk	7	5 655 084	-6 958	5 648 126
keskmise krediidirisk	8	1 203 166	-50 755	1 152 411
kõrgendatud krediidirisk	9	0	-7 482	-7 482
Kokku		20 783 997	-65 195	20 718 802

Standard & Poor's / Moody's reitingute lõikes jagunevad fondi investeringud võlakirjadesse järgmiselt:

	31.12.2020	31.12.2019
AAA / Aaa	11.27%	0%
AA+ / Aa1	0.50%	0.49%
AA / Aa2	18.36%	6.26%
AA- / Aa3	3.34%	7.69%
A+ / A1	5.58%	2.71%
A / A2	14.21%	18.07%
A- / A3	0.64%	11.67%
BBB+ / Baa1	9.81%	14.63%
BBB / Baa2	14.37%	10.41%
BBB- / Baa3	4.66%	5.94%
BB+ / Ba1	2.07%	3.31%
BB / Ba2	0%	0.45%
Reitinguta	15.19%	18.37%
Kokku	100.00%	100.00%

Raha ja deposiitide krediidirisk on marginaalne kuna nõudmiseni kontol olev raha asub depoopangas, mille krediitireiting on A+ (Standard&Poor's) ning deposiitide osakaal on väga väike (alla 4% Fondi mahust).

3.4 Riski kontsentratsioon

Riski kontsentratsioon on liigne sõltuvus ühest konkreetsest mõjurist. Kontsentratsiooniriski vähendamiseks hajutatakse Fondi investeringuid erinevate piirkondade ja sektorite vahel.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2020	31.12.2019
Baltikum	40.94%	48.09%
Euroopa	43.98%	35.85%
Euroopa arenevad turud	2.82%	1.98%
Venemaa	0.04%	0.05%
Põhja-Ameerika	12.22%	14.03%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2020	31.12.2019
Raha ja raha ekvivalendid	1.68%	6.12%
Kestvuskaubad	2.58%	3.02%
Esmatarbekaubad	0.44%	0.88%
Energia	0.21%	1.78%
Finantssektor	40.95%	47.34%
Valitsus	24.63%	11.68%
Tervishoid	0.17%	0.19%
Tööstussektor	1.09%	2.05%
Informatsioonitehnoloogia	0.92%	3.77%
Materjalid	2.58%	1.03%
Fondid	17.88%	12.08%
Telekommunikatsiooniteenused	1.36%	4.61%
Kommunaalteenused	5.51%	5.45%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest (vt lähemalt Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne) ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning kolm korda aastas on Fondi osakuomanikel võimalus fonde vahetada ja Fondist väljuda. Fondijuht monitorib oodatavaid raha sisse ja väljavoo eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus

Fondi finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus vastab valdavalt nende õiglasele väärtusele, arvestades kasutatavate hindamistehnikate erisusi. Õiglasel väärtusel mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2020	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	14 550 324	0	1 034 394	15 584 718
Fondiosakud	5 896 934	0	20 237 809	26 134 743
Võlakirjad	82 102 931	0	0	82 102 931
Finantsvarad kokku	102 550 189	0	21 272 203	123 822 392

31.12.2019	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aksiad	5 685 664	0	1 026 918	6 712 582
Fondiosakud	1 092 581	0	15 098 488	16 191 069
Võlakirjad	82 975 741	0	0	82 975 741
Finantsvarad kokku	89 753 986	0	16 125 406	105 879 392

Viitlaekumiste näol on tegemist lühiajaliste varadega, seega ei erine viitlaekumiste õiglase väärtus oluliselt nende bilansilistest väärtustest.

Fond kajastab kauplemiseks hoitavaid finantsvarasid õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande. Raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ning noteerimata võlakirjad, mis ei ole aktiivsel turul kaubeldavad, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumus. Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaperite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Fondivalitseja juhtkonna hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumus kajastatud finantsvarade õiglase väärtus oluliselt nende bilansilistest väärtusest, kuna finantsvarad on lühiajalised (raha ja raha ekvivalendid, kuni 12-kuulised tähtajalised hoised ning viitlaekumised) ja investeeringud, mis on tehtud turutingimustel ning fondivalitseja hinnangul ei ole oluliselt muutunud peale investeeringu tegemise hetke.

Muud hindamismeetodit kasutatakse turul mittekaubeldavate kinniste Fondide osakute ja turul mittekaubeldavate aktsiate väärtuse määramisel.

Turul mittekaubeldavate kinniste fondide õiglase väärtuse määramisel tuginetakse fondide poolt edastatud NAV-le. Erinevad fondid edastavad vastava aruande kas 4 või 12 korda aastas. Kui pärast NAV-i avaldamist tehakse vastavasse fondi investeering, siis see lisandub avaldatud väärtusele.

Mittekaubeldavate kinniste fondide erakapitali investeeringute väärtuse hindamisel toetub vastav fondivalitseja kehtivatele rahvusvahelistele standartidele – International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines – Edition December 2018. Need standardid näevad ette erinevaid investeeringu väärtuse hindamismeetodeid sõltuvalt investeeringu iseloomust, ettevõtte arengustaadiumist ja finantsseisust.

Nende erinevate hindamismeetodite eesmärgiks on leida investeeringu õiglase väärtus. Üldiselt kasutatakse selleks järgmist kolme meetodit:

- 1) Turupõhine lähenemine (*Market Approach*);
- 2) Rahavoo või sissetuleku põhine lähenemine (*Income Approach*);
- 3) Kuludepõhine lähenemine (*Cost Approach*).

Arvestades Fondis olevate erakapitali investeeringute iseloomu on edaspidi kavas kasutada peamiselt kahte meetodit, mis on mõlemad turupõhised meetodid:

- Hiljutise investeeringu hinna meetod (*Price of Recent Investment*) – meetod seisneb selles, et investeeringu õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse turul hiljuti toimunud tehingu hinda, arvestades tehingu tausta, olulisust ja suurust turu seisukohalt. Selle meetodi abil leitud väärtust võib kasutada vaid suhteliselt lühikest aega, kuna tehingu asjaolud kaotavad oma aktuaalsust aja jooksul, samuti muutuvad ka turu tingimused. Meetod on oma

iseloomult suhteliselt subjektiivne, seetõttu saadud väärtuse täiendava valideerimise huvides kasutame diskonteeritud rahavoogude meetodit.

- Suhtarvude meetod (*Multiples*) – meetod näeb ette, et hinnatava ettevõtte äri on välja kujunenud ning omab jätkusuutlikku rahavoogu. Õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse tööstusharu esindavate börsil noteeritud ettevõtete suhtarve, mis haakuvad hindamisobjektiks oleva investeeringuga. Tüüpiliselt kasutame järgimisi suhtarve: P/E, EV/EBITDA, EV/Sales.

Juhul, kui ülalpool loetletud meetodid ei suuda kindlaks määrata investeeringu õiglast väärtust, kasutatakse muid rahvusvaheliste standarditega ette nähtud meetodeid. Järgnevas tabelis on välja toodud 3. taseme investeeringute õiglase väärtuse muutused.

	Fondiosakud	Aktsiad	Võlakirjad	Kokku
Saldo 31.12.2018	12 038 062	906 901	0	12 944 963
Ost/müük	2 179 214	40 000	0	2 219 214
Õiglase väärtuse muutus	881 209	80 018	0	961 227
Saldo 31.12.2019	15 098 485	1 026 919	0	16 125 404
Ost/müük	3 598 685	2 011	0	3 600 696
Õiglase väärtuse muutus	1 540 638	5 465	0	1 546 103
Saldo 31.12.2020	20 237 808	1 034 395	0	21 272 203

Aruandeaastal ning võrreldaval perioodil ei olnud 1. ja 3. taseme vahelisi liikumisi.

Seisuga 31.12.2020 on 3. taseme varade väärtus 21 272 203 eurot (31.12.2019: 16 125 404 eurot) ehk 14.55% (31.12.2019: 12.03%) Fondi puhasväärtusest. Kui nende investeeringute väärtused muutuvad +/-10%, siis on mõju Fondi puhasväärtusele +/- 2 127 220 eurot (31.12.2019: +/- 1 612 540 eurot).

Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne

Tegevuse algus: juuni 2002. a

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus		Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2002	662 955	0.63976	31.12.2012	22 033 142	1.09880
31.12.2003	1 066 330	0.65178	31.12.2013	31 326 377	1.13499
31.12.2004	1 620 746	0.67416	31.12.2014	42 511 833	1.16515
31.12.2005	1 697 764	0.73951	31.12.2015	48 273 258	1.21171
31.12.2006	2 134 498	0.79364	31.12.2016	63 778 378	1.25207
31.12.2007	2 640 383	0.83209	31.12.2017	94 899 009	1.28385
31.12.2008	2 537 412	0.71865	31.12.2018	113 774 950	1.29453
31.12.2009	3 336 213	0.92333	31.12.2019	134 065 264	1.34038
31.12.2010	4 915 330	1.02223	31.12.2020	146 259 664	1.35823
31.12.2011	11 072 791	0.98173			

Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Lisa 7 Viitlaekumised

Viitlaekumistena kajastatud laekumata raha osakute lunastamisest summas 2 207 eurot ja laekumata intresside nõude summas 27 456 eurot. Seisuga 31.12.2019 olid laekumata raha osakute lunastamisest summas 66 234 eurot ja laekumata dividendide nõuded summas 358 eurot.

Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS LHV Varahaldus ning teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Pensionifond M maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2020. aastal moodustasid tasud kokku 851 743 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 73 776 eurot. 2019. aastal moodustasid tasud kokku 1 101 255 eurot ning võlgnevus 31.12.2019 seisuga oli 81 474 eurot.

Fondivalitseja poolt valitsetavate teiste Fondidega tehtud tehingud on olnud turutingimustel ning vahendustasusid nende tehingute eest ei ole võetud ega makstud.

2020. a ja 2019. a tehingutasud LHV Pangale on avalikustatud „Tehingu- ja vahendustasude aruandes“.

Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused

2020. a raamatupidamise aruande koostamisel on võetud arvesse turul aktiivselt mittekaubeldavate väärtpaberite bilansipäevajärgselt saadud informatsiooni väärtuse hindamise osas 31.12.2020 seisuga.

Sellest tulenevalt erineb raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud Fondi osaku puhasväärtus 02.01.2021 avalikustatud Fondi osaku puhasväärtusest järgnevalt:

Väärtpaber	Kogus	Turuväärtus	Hind 31.12.2020	Uue hinna kuupäev	Uus hind	Mõju fondi NAV-le
EFTEN Kinnisvarafond	1 626 823	4 397 140	2.71	13.01.2021	2.70	-9 273
EFTEN Kinnisvarafond II	9 721	139 599	15.02	14.01.2021	14.36	-6 447
Birdeye Timber Fund	30 858	464 349	13.37	15.01.2021	15.05	51 785
Birdeye Timber Fund 2	60 130	759 478	12.60	15.01.2021	12.63	2 093
East Capital Baltic Property Fund II	10 773	1 982 533	179.86	15.01.2021	184.03	44 890
East Capital Baltic Property Fund III	8 224	1 176 175	145.08	15.01.2021	143.01	-17 024
East Capital Real Estate IV	8 813	919 459	103.38	20.01.2021	104.33	8 372
LCI5 osa	1 671 084	1 812 792	1.08	28.01.2021	1.08	7 520
VH KV 001 osa	1 911 325	2 025 814	1.03	28.01.2021	1.06	57 340
VH KV 002 osa	700	209 462	294.50	28.01.2021	299.23	3 312
Lumi Kodud Aiandi osa	112 400	112 085	1.00	28.01.2021	1.00	-34
Lumi Kodud Manufaktuuri OÜ	165 000	680 493	3.83	28.01.2021	4.12	48 560
SG Capital Partners Fund 1	2 110 222	2 415 288	1.07	29.01.2021	1.14	157 350
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	41	121 708	2 786.97	02.02.2021	2 990.36	8 278
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	41	120 431	2 772.82	02.02.2021	2 965.04	7 807
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	368	1 083 676	2 245.08	02.02.2021	2 947.88	258 358
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	101	293 458	2 214.56	02.02.2021	2 907.54	69 942
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	88	246 658	2 126.46	02.02.2021	2 792.46	58 828
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	81	237 618	2 245.16	02.02.2021	2 948.33	56 671
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	70	202 737	2 217.60	02.02.2021	2 912.64	48 379
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	58	146 754	1 942.00	02.02.2021	2 550.86	35 028
BPM Mezzanine Fund SICAV-SIF SCA	572 131	708 764	1.24	09.02.2021	1.24	-678
INVL Baltic Sea Growth Fund	182 807	186 277	0.95	12.02.2021	1.02	12 610
Karma Ventures I SICAV-SIF	376 927	371 471	0.96	12.02.2021	0.99	9 621
KS EuVECA Livonia Partners Fund I	329 832	474 830	1.4	14.02.2021	1.44	13 065
Lords LB Baltic Green Fund (V)	1 430 948	1 351 625	0.96	15.02.2021	0.94	-22 085
Usaldusfond Trind Ventures Fund I	152 045	169 984	1.06	15.02.2021	1.12	8 817
Kokku						913 085

2020 aasta sügisel jõustunud pensionireform muudab senise kohustusliku II samba kogumispensionisüsteemi sisuliselt vabatahtlikuks. Kõigil praegustel II samba klientidel on edasiselt õigus kogutud summa täies ulatuses välja võtta või loobuda II sambasse edasiste maksete tegemisest. Samuti on seadusemuudatusega antud võimalus pensionifondi

asemel juhtida isiklikku pensionivara läbi II samba süsteemi kuuluva pensioni investeerimiskonto. II sambast väljudes minetab lahkuv klient kümneks aastaks õiguse läbi II samba pensionipõlveks koguda. Seadusemuudatus toob 2021. aastal kaasa fondide mahu vähenemise.

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Depoopanga real kajastatakse nii tehingute teostamisega seotud tasusid kui ka vahendustasusid.

2020	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS SEB Pank	11	11 407 243	2 915	37.01%
AS Swedbank	12	6 727 537	4 068	51.67%
AS LHV Pank	45	59 310 651	892	11.32%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
AS SEB Pank	5	9 445 525	0	0.00%
Ilma maaklerita	125	27 320 010	0	0.00%
Kokku	198	114 210 966	7 875	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 892 EUR AS-le LHV Pank.

2019	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	12	151 880	232	13.29%
AS LHV Pank	53	34 365 205	1 069	61.19%
AS SEB Pank	15	3 354 114	446	25.52%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
Ilma maaklerita	102	30 054 467	0	0.00%
Kokku	182	67 925 666	1 747	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 1 069 EUR AS-le LHV Pank.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2020

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2020 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
1. Väärtpaberid								136 429 626		143 134 448	97.86%
Võlakirjad								100 851 887		101 414 987	69.34%
Alexela Tanklad 5.5% 02/03/28 ²	NR	-	Eesti	EE3300111459	EUR	5.50%	878.00	1 093 110	894.10	1 113 150	0.76%
Baltic Horizon Fund 4.25% 08/05/23	BB+	S&P	Eesti	EE3300111467	EUR	4.80%	1 000.82	2 109 727	996.14	2 099 861	1.44%
BIGBANK 6.5% 28/12/2027 ²	NR	-	Eesti	EE3300111400	EUR	6.50%	1 000.00	2 000 000	1 000.54	2 001 083	1.37%
Coop Pank 6.75% 04/12/2027 ²	Baa2	Moody's	Eesti	EE3300111384	EUR	6.75%	1 000.00	2 289 000	1 005.06	2 300 588	1.57%
Eesti Energia 2.384% 22/09/23	BBB-	S&P	Eesti	XS1292352843	EUR	0.23%	1 007.84	151 176	1 061.92	159 288	0.11%
Ekspress Grupp 6.0% 07/10/27 ²	NR	-	Eesti	EE3300001528	EUR	5.99%	1 000.00	544 000	1 014.17	551 707	0.38%
Elering 0.875% 03/05/2023	A2	Moody's	Eesti	XS1713464102	EUR	0.10%	1 010.27	1 470 947	1 022.80	1 489 199	1.02%
INBANK 6% 19/12/29	NR	-	Eesti	EE3300001544	EUR	5.33%	1 000.11	28 003	1 029.33	28 821	0.02%
INBANK 7% 28/09/26	NR	-	Eesti	EE3300110964	EUR	5.95%	1 000.00	19 000	1 040.39	19 767	0.01%
Luminor 0.792% 03/12/24	Baa2	Moody's	Eesti	XS2265801238	EUR	0.47%	1 000.01	3 000 020	1 007.61	3 022 823	2.07%
Kompakt Maadehaldus 7% 11/02/2025 ²	NR	-	Eesti	EE3300001619	EUR	7.00%	1 000.00	690 000	1 009.72	696 708	0.48%
Peetri Keskus 4.5% 11/02/2025 ²	NR	-	Eesti	EE3300001601	EUR	4.50%	1 000.00	1 380 000	1 006.25	1 388 625	0.95%
Peetri Keskus 13% 11/02/2025 ²	NR	-	Eesti	EE3300001593	EUR	13.00%	1 000.00	575 000	1 018.06	585 382	0.40%
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27 ²	NR	-	Eesti	EE3300111236	EUR	1.61%	100 308.26	3 811 714	100 004.47	3 800 170	2.60%
Sunly Land 8% 17/11/2025 ²	NR	-	Eesti	EE3300001841	EUR	8.00%	1 000.00	285 000	1 009.78	287 787	0.20%
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25 ²	NR	-	Eesti	EE3300111160	EUR	2.85%	650.00	2 440 100	653.81	2 454 395	1.68%
Tartu linn 25/10/32 ²	NR	-	Eesti	EE2300110602	EUR	0.47%	0.79	2 188 294	0.79	2 190 229	1.50%
Lumi Kodud Aiandi omanikulaen	NR	-	Eesti		EUR		1.00	141 552	1.00	141 552	0.10%
Kesk Tee Jyri omanikulaen	NR	-	Eesti		EUR		1.00	463 400	1.00	465 116	0.32%
Banco Santander 3.875% 06/02/26	Aa1	Moody's	Hispaania	ES0413900129	EUR	-0.42%	87 484.59	349 938	125 578.27	502 313	0.34%
Banco Santander 1.375% 14/12/22	A	Fitch	Hispaania	XS1330948818	EUR	-0.27%	105 500.53	527 503	103 337.04	516 685	0.35%
Allianz Finance 08/07/41	A+	S&P	Holland	DE000A1GNAH1	EUR	3.35%	95 252.05	285 756	105 780.60	317 342	0.22%
BMW 0.125% 29/11/21	A	S&P	Holland	XS1873143561	EUR	-0.39%	1 004.64	1 754 101	1 004.61	1 754 048	1.20%
VW 0.5% 30/03/21	BBB+	Fitch	Holland	XS1586555606	EUR	-0.32%	100 698.50	1 208 382	100 776.08	1 209 313	0.83%
Ignitis Grupe 2% 21/05/30	BBB+	S&P	Leedu	XS2177349912	EUR	0.83%	986.82	1 480 235	1 114.27	1 671 411	1.14%
Siauliu Bankas 23/12/29 ²	Baa1	Moody's	Leedu	LT0000404287	EUR	6.15%	10 000.00	2 000 000	10 013.48	2 002 696	1.37%
Lithuania 3.375% 22/01/24	A+	S&P	Leedu	XS1020300288	EUR	-0.53%	1 021.81	1 219 016	1 154.72	1 377 583	0.94%
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	Baa2	Moody's	Läti	LV0000802221	EUR	6.35%	10 000.18	2 180 040	10 042.27	2 189 214	1.50%
Citadele banka 5.5% 24/11/2027	Baa2	Moody's	Läti	LV0000880011	EUR	5.58%	10 000.13	1 490 020	10 055.55	1 498 277	1.02%

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2020 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	-0.09%	1 021.99	2 226 921	1 038.62	2 263 151	1.55%
Latvia 2.625% 21/01/21	A+	S&P	Läti	XS1017763100	EUR		1 011.04	1 268 859	1 026.74	1 288 563	0.88%
Latvia 0.375% 27/01/22	A+	S&P	Läti	LV0000570141	EUR	-0.29%	1 004.50	221 995	1 010.14	223 242	0.15%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.23%	997.95	644 676	1 007.02	650 533	0.44%
BNP Paribas 0.75% 11/11/22	AA-	Fitch	Prantsusmaa	XS1394103789	EUR	-0.36%	1 031.39	2 475 327	1 021.01	2 450 418	1.68%
Orange 3.875% 14/01/21	Baa1	Moody's	Prantsusmaa	XS0563306314	EUR		53 850.24	323 101	51 921.89	311 531	0.21%
Orange 0.5% 15/01/22	BBB+	Fitch	Prantsusmaa	FR0013396496	EUR	-0.27%	100 875.79	201 752	101 271.51	202 543	0.14%
France Government 1% 25/05/27	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0013250560	EUR	-0.53%	1.04	100 174	1.11	106 503	0.07%
France Government 3.25% 25/10/21	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0011059088	EUR	-0.58%	1.04	1 038 791	1.04	1 037 886	0.71%
France Government 3.75% 25/04/21	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0010192997	EUR	-0.49%	1.05	3 563 034	1.04	3 534 759	2.42%
France Government 25/05/21	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0013157096	EUR	-0.61%	1.01	3 417 996	1.00	3 409 112	2.33%
France Government 2.25% 25/10/22	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0011337880	EUR	-0.68%	1.08	8 156 821	1.06	7 972 318	5.45%
SEB 0.3% 17/02/22	AA	Fitch	Rootsi	XS1567475303	EUR	-0.39%	1 011.09	934 250	1 010.15	933 375	0.64%
Swedbank 1% 01/06/22	Aa3	Moody's	Rootsi	XS1239401216	EUR	-0.34%	1 031.69	947 091	1 024.17	940 184	0.64%
Romania 3.624% 26/05/30	BBB-	Fitch	Rumeenia	XS2178857954	EUR	1.41%	1 000.01	1 900 011	1 213.24	2 305 164	1.58%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	0.11%	991.66	624 747	1 102.79	694 758	0.48%
Romania 2.75% 29/10/25	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1312891549	EUR	0.39%	1 043.36	403 779	1 108.02	428 802	0.29%
Allianz 07/07/45	A	Fitch	Saksamaa	DE000A14J9N8	EUR	2.37%	94 791.94	853 127	108 657.73	977 920	0.67%
German Treasury Bill 14/04/2021	Aaa	Moody's	Saksamaa	DE0001030203	EUR	-0.59%	0.01	3 212 871	0.01	3 206 693	2.19%
German Government 3.25% 04/07/21	Aaa	Moody's	Saksamaa	DE0001135440	EUR	-0.62%	0.01	1 589 365	0.01	1 553 816	1.06%
German Government 2.25% 04/09/21	Aaa	Moody's	Saksamaa	DE0001135457	EUR	-0.62%	0.01	6 801 780	0.01	6 676 631	4.56%
SAP 13/03/21	A2	Moody's	Saksamaa	DE000A2G8VS7	EUR	-0.53%	100 712.31	1 309 260	100 089.00	1 301 157	0.89%
Fortum 2.25% 06/09/22	BBB	Fitch	Soome	XS0825855751	EUR	-0.17%	1 067.27	1 591 302	1 047.58	1 561 943	1.07%
Fortum 4% 24/05/21	BBB	Fitch	Soome	XS0629937409	EUR	-0.28%	1 114.22	661 846	1 040.84	618 258	0.42%
Metsa 2.75% 29/09/27	BBB-	S&P	Soome	FI4000282629	EUR	0.70%	996.65	996 651	1 138.21	1 138 207	0.78%
Neste 2.125% 17/03/22	NR	-	Soome	FI4000148671	EUR	0.50%	102 454.95	307 365	103 627.53	310 883	0.21%
Sampo 3.375% 23/05/49	Baa1	Moody's	Soome	XS1995716211	EUR	3.23%	1 004.93	1 868 159	1 169.30	2 173 724	1.49%
China Development Bank 01/06/21	A+	S&P	Šveits	XS1422314689	EUR	-0.13%	1 008.41	334 792	1 005.32	333 765	0.23%
China Development Bank 0.375% 16/11/21	A1	Moody's	Šveits	XS1711173218	EUR	-0.13%	1 001.88	2 114 969	1 003.07	2 117 486	1.45%
Berkshire Hathaway 0.25% 17/01/21	AA	S&P	USA	XS1548792420	EUR		1 007.98	1 650 060	1 002.50	1 641 099	1.12%
JP Morgan 1.375% 16/09/21	A2	Moody's	USA	XS1110449458	EUR	-0.54%	1 031.59	2 888 456	1 017.22	2 848 225	1.95%
JP Morgan Chase And Co 2.75% 24/08/22	A2	Moody's	USA	XS0820547825	EUR	-0.30%	1 087.24	1 125 295	1 059.27	1 096 344	0.75%
Bank of America 04/05/23	A2	Moody's	USA	XS1602557495	EUR	-0.05%	1 010.04	636 327	1 007.07	634 455	0.43%
Bank of America 07/02/22	A2	Moody's	USA	XS1560862580	EUR	-0.20%	1 002.36	2 030 784	1 001.09	2 028 206	1.39%
Morgan Stanley 21/05/21	A2	Moody's	USA	XS1824289901	EUR	-0.47%	993.64	1 754 768	1 001.79	1 769 161	1.21%
AT And T 05/09/23	BBB	S&P	USA	XS1907118464	EUR	-0.24%	1 013.90	1 125 427	1 014.17	1 125 734	0.77%
Wells Fargo And Company 26/04/21	BBB+	S&P	USA	XS1400169428	EUR	-0.47%	1 002.23	1 100 445	1 001.92	1 100 108	0.75%

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2020 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Wells Fargo And Company 31/01/22	BBB+	S&P	USA	XS1558022866	EUR	-0.43%	999.59	1 274 479	1 004.18	1 280 329	0.88%
Oodatav krediitkahju (võlainstrumendid)										- 667 132	- 0.46%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2020	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Aktsiad					14 192 416		15 584 718	10.66%
LCI5 osa	Eesti	EE3100002734	EUR	1.00	1 671 084	1.08	1 812 792	1.24%
Arco Vara	Eesti	EE3100034653	EUR	1.55	79 453	1.21	62 000	0.04%
Coop Pank	Eesti	EE3100007857	EUR	1.15	46 000	1.17	46 720	0.03%
Ekspress Grupp	Eesti	EE3100016965	EUR	1.22	156 431	0.80	102 266	0.07%
VH KV 002 osa	Eesti	EE3100019811	EUR	294.50	206 150	299.23	209 462	0.14%
Lumi Kodud Aiandi osa	Eesti	EE3100143843	EUR	1.00	112 400	1.00	112 085	0.08%
Lumi Kodud Manufaktuuri OÜ	Eesti	EE3100136789	EUR	3.73	615 000	4.12	680 493	0.47%
Tallink Grupp ¹	Eesti	EE3100004466	EUR	0.67	295 041	0.74	326 778	0.22%
Tallinna Kaubamaja	Eesti	EE0000001105	EUR	5.31	285 122	9.16	492 057	0.34%
Tallinna Sadam	Eesti	EE3100021635	EUR	1.70	1 197 364	1.80	1 267 798	0.87%
VH KV 001 osa	Eesti	EE3100003930	EUR	1.00	1 911 325	1.06	2 025 814	1.39%
VH Agent 002 osa ¹	Eesti	EE3100003948	EUR	1.00	272	1.20	327	0.00%
VH Agent 003 osa	Eesti	EE3100005430	EUR	1.00	575	1.26	726	0.00%
VH Agent 004 osa	Eesti	EE3100005455	EUR	1.00	575	1.26	726	0.00%
VH Agent 007 osa	Eesti	EE3100005448	EUR	1.00	575	1.26	726	0.00%
VH Agent 008 osa	Eesti	EE3100020660	EUR	1.00	286	0.95	271	0.00%
Banco Santander	Hispaania	ES0113900J37	EUR	1.97	721 082	2.54	926 921	0.63%
Agnico Eagle Mines	Kanada	CA0084741085	USD	64.50	710 720	57.46	607 359	0.42%
Barrick Gold Corp	Kanada	CA0679011084	USD	21.77	2 096 019	18.56	1 714 394	1.17%
Apranga ¹	Leedu	LT0000102337	EUR	1.62	25 155	1.80	28 026	0.02%
Grigeo	Leedu	LT0000102030	EUR	0.71	36 578	1.33	68 495	0.05%
Novaturas ¹	Leedu	LT0000131872	EUR	10.50	181 913	2.94	50 936	0.03%
Siauli Bankas	Leedu	LT0000102253	EUR	0.20	66 124	0.50	163 256	0.11%
Silver Screen Holdings	Leedu	LT0000132581	EUR	0.50	268 107	0.66	353 901	0.24%
Olainfarm	Läti	LV0000100501	EUR	3.82	134 080	7.24	254 197	0.17%
Eastnine	Rootsi	SE0002158568	SEK	5.94	25 585	12.46	56 805	0.04%
Swedbank	Rootsi	SE0000242455	SEK	11.31	740 964	14.36	1 005 392	0.69%
Daimler ¹	Saksamaa	DE0007100000	EUR	67.45	94 427	57.79	80 906	0.06%
Kesko ¹	Soome	FI0009000202	EUR	5.35	40 020	21.04	157 379	0.11%

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri .....
KPMG, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2020	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Metsa Board ¹	Soome	FI0009000665	EUR	5.16	55 713	8.62	93 096	0.06%
Sampo	Soome	FI0009003305	EUR	25.68	693 267	34.57	933 390	0.64%
Stora Enso ¹	Soome	FI0009005961	EUR	4.71	15 069	15.65	50 064	0.03%
PFNONWOVENS ¹	Tsehhi Vabariik	LU0275164910	CZK	31.13	43 772	29.49	42 472	0.03%
Berkshire Hathaway Inc	USA	US0846707026	USD	144.28	1 488 182	188.96	1 700 619	1.16%
Newmont Mining ¹	USA	US6516391066	USD	22.19	53 542	48.81	104 787	0.07%
Bank Saint Petersburg	Venemaa	RU0009100945	RUB	0.65	124 444	0.57	51 282	0.04%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2020	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Fondiosakud						21 385 323	26 134 743	17.87%	
Kinnisvarafondid						11 893 419	14 819 690	10.13%	
EFTEN Real Estate Fund III	EFTEN Capital	Eesti	EE3100127242	EUR	16.00	28 416	19.00	33 744	0.02%
EFTEN Kinnisvarafond	EFTEN Capital	Eesti	EE3100097411	EUR	1.72	2 798 086	2.70	4 397 140	3.01%
EFTEN Kinnisvarafond II	EFTEN Capital	Eesti	EE3100125238	EUR	10.57	102 786	14.36	139 599	0.10%
Birdeye Timber Fund	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110186	EUR	10.24	316 130	15.05	464 349	0.32%
Birdeye Timber Fund 2	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110269	EUR	11.64	699 990	12.63	759 478	0.52%
Birdeye Timber Fund 3	Birdeye Capital	Eesti	EE3600001756	EUR	9.99	467 957	9.98	467 769	0.32%
Usaldusfond EFTEN Real Estate Fund 4	EFTEN Capital	Eesti	-	EUR	1.00	552 998	1.09	601 092	0.41%
EFTEN Residential Fund usaldusfond	EFTEN Capital	Eesti	-	EUR	1.00	111 439	1.00	111 439	0.08%
Lords LB Baltic Green Fund (V)	Lords LB Asset Management	Leedu	-	EUR	1.00	1 426 858	0.94	1 351 625	0.92%
East Capital Baltic Property Fund II	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU0758647282	EUR	129.68	1 396 995	184.03	1 982 533	1.36%
East Capital Baltic Property Fund III	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU1274822847	EUR	118.92	978 088	143.01	1 176 175	0.80%
East Capital Real Estate IV	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU2008658630	EUR	102.61	904 299	104.33	919 459	0.63%
SG Capital Partners Fund 1	SG Capital Partners	Läti	-	EUR	1.00	2 109 377	1.14	2 415 288	1.65%
Aktsiafondid						5 984 387	5 863 190	4.01%	
iShares MSCI Japan EUR Hedged UCITS ETF	Blackrock Asset Management Ireland	Iirimaa	IE00B42Z5J44	EUR	38.94	151 862	54.21	211 427	0.14%
iShares Gold Producers UCITS ETF	Blackrock Fund Advisors	Iirimaa	IE00B6R52036	EUR	13.57	2 440 591	12.69	2 282 753	1.56%
iShares STOXX Europe 600 Health Care	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE000A0Q4R36	EUR	75.74	325 673	87.71	377 153	0.26%
ZKB Gold ETF	ZKB Gold	Šveits	CH0139101593	CHF	480.12	2 848 828	467.14	2 770 115	1.89%
WisdomTree Japan Hedged Equity Fund	WisdomTree Investments	USA	US97717W8516	USD	39.67	217 433	44.35	221 742	0.15%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2020	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Erakapitalifondid						3 507 517		5 451 863	3.73%
Usaldusfond BaltCap Private Equity Fund III	BaltCap	Eesti	-	EUR	1.00	145 111	0.95	137 423	0.09%
Usaldusfond BaltCap Infrastructure Fund	BaltCap	Eesti	-	EUR	1.00	105 825	1.27	133 879	0.09%
Usaldusfond Superangel One	Superangel	Eesti	-	EUR	1.00	134 535	1.15	155 226	0.11%
Tera Ventures II Usaldusfond	Tera Ventures	Eesti	-	EUR	1.00	20 295	0.81	16 395	0.01%
Usaldusfond Trind Ventures Fund I	Trind Ventures	Eesti	EE3500110285	EUR	1.00	152 431	1.12	169 984	0.12%
Baltcap Lithuania SME Fund KÜB	BaltCap	Leedu	-	EUR	1.00	21 912	2.53	55 505	0.04%
INVL Baltic Sea Growth Fund	INVL Asset Management	Leedu	-	EUR	1.00	183 487	1.02	186 277	0.13%
KJK Fund III S.C.A. SICAV-RAIF	KJK Management	Luksemburg	LU1840779810	EUR	1 000.00	275 000	1 094.78	301 064	0.21%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0802715499	EUR	1 001.84	40 775	2 990.36	121 708	0.08%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0871721717	EUR	1 001.84	40 692	2 965.04	120 431	0.08%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1088021974	EUR	1 161.21	426 876	2 947.88	1 083 676	0.74%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1246890583	EUR	1 027.29	103 685	2 907.54	293 458	0.20%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1367089452	EUR	1 173.84	103 685	2 792.46	246 658	0.17%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1448083474	EUR	1 286.50	103 685	2 948.33	237 618	0.16%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1570390598	EUR	1 489.59	103 685	2 912.64	202 737	0.14%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1780616741	EUR	1 802.23	103 684	2 550.86	146 754	0.10%
BaltCap Private Equity Fund II	BaltCap	Luksemburg	-	EUR	1.00	137 815	1.98	273 003	0.19%
BPM Mezzanine Fund SICAV-SIF SCA	BPM Capital	Luksemburg	LU2870209652	EUR	1.00	570 897	1.24	708 764	0.48%
Karma Ventures I SICAV-SIF	Karma Ventures	Luksemburg	-	EUR	1.00	377 736	0.99	371 471	0.25%
BaltCap Latvia Venture Capital Fund K.S.	BaltCap	Läti	-	EUR	1.76	26 351	1.00	15 002	0.01%
KS EuVECA Livonia Partners Fund I	Livonia Partners	Läti	-	EUR	1.00	329 355	1.44	474 830	0.32%

Krediitiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intruss	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										3 169 329	2.17%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		CHF			37	37	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			2 351 655	2 351 655	1.61%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		RUB			8 172	8 172	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		SEK			1 057	1 057	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			3 234	3 234	0.00%
Tähtajalised hoised											
Coop Pank	Tähtajaline hoius	Eesti	Baa2	Moody's	04.08.2020	EUR	0.55%	02.06.2021	805 174	805 174	0.55%

Krediitiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
3. Muud varad										29 663	0.02%
Muud nõuded										29 663	0.02%
VARAD KOKKU										146 333 440	100.05%
Fondi kohustused										- 73 776	- 0.05%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										146 259 664	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poors Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

² Reguleeritud turul mittekaubeldavad võlaväärtpaberid

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduureeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri .....
KPMG, Tallinn

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2019

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2019 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
1. Väärtpaberid								118 370 059	125 798 061	93.83%	
Võlakirjad								101 513 384	102 894 410	76.75%	
Alexela Tanklad 5.5% 02/03/28 ²	NR	-	Eesti	EE3300111459	EUR	5.50%	949.00	1 181 505	966.40	1 203 166	0.90%
Autolist 3% 03/04/22 ²	NR	-	Eesti	EE3300111137	EUR	3.00%	625.19	1 626 106	629.57	1 637 517	1.22%
Autolist 12% 03/04/22 ²	NR	-	Eesti	EE3300111129	EUR	12.00%	1 000.00	1 233 000	1 029.26	1 269 078	0.95%
Baltic Horizon Fund 4.25% 08/05/23	BB+	S&P	Eesti	EE3300111467	EUR	3.96%	1 000.82	2 109 727	1 015.14	2 139 913	1.60%
BIGBANK 6.5% 28/12/2027 ²	NR	-	Eesti	EE3300111400	EUR	6.50%	1 000.00	2 000 000	1 000.54	2 001 083	1.49%
Coop Pank 6.75% 04/12/2027 ²	NR	-	Eesti	EE3300111384	EUR	6.75%	1 000.00	2 289 000	1 005.06	2 300 588	1.72%
Eesti Energia 2.384% 22/09/23	BBB-	S&P	Eesti	XS1292352843	EUR	0.77%	1 007.84	151 176	1 065.51	159 827	0.12%
Ekspress Grupp 6.0% 07/10/27 ²	NR	-	Eesti	EE3300001528	EUR	5.99%	1 000.00	544 000	1 014.17	551 707	0.41%
Elering 0.875% 03/05/2023	A2	Moody's	Eesti	XS1713464102	EUR	0.48%	999.10	594 467	1 018.79	606 177	0.45%
INBANK 6% 19/12/29	NR	-	Eesti	EE3300001544	EUR	5.35%	1 000.11	28 003	1 051.82	29 451	0.02%
INBANK 7% 28/09/26	NR	-	Eesti	EE3300110964	EUR	6.36%	1 000.00	19 000	1 035.39	19 672	0.01%
Luminor 1.5% 18/10/21	Baa2	Moody's	Eesti	XS1894121695	EUR	0.75%	996.98	4 570 176	1 016.31	4 658 778	3.48%
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27 ²	NR	-	Eesti	EE3300111236	EUR	1.61%	100 308.26	3 811 714	100 004.47	3 800 170	2.83%
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25 ²	NR	-	Eesti	EE3300111160	EUR	2.85%	750.00	2 815 500	754.39	2 831 994	2.11%
Tartu linn 25/10/32 ²	NR	-	Eesti	EE2300110602	EUR	0.47%	0.86	2 382 194	0.86	2 384 300	1.78%
Banco Santander 3.875% 06/02/26	Aa1	Moody's	Hispaania	ES0413900129	EUR	-0.03%	87 484.59	349 938	127 366.19	509 465	0.38%
Banco Santander 1.375% 14/12/22	A	Fitch	Hispaania	XS1330948818	EUR	0.01%	105 605.02	2 006 495	104 084.87	1 977 612	1.48%
Allianz Finance 08/07/41	A+	S&P	Holland	DE000A1GNAH1	EUR	3.60%	95 252.05	285 756	110 854.03	332 562	0.25%
VW 0.5% 30/03/21	BBB+	Fitch	Holland	XS1586555606	EUR	0.00%	100 698.50	1 208 382	101 001.05	1 212 013	0.90%
Allianz 07/12/20	AA-	Fitch	Holland	DE000A19S4T0	EUR	-0.33%	101 222.49	404 890	100 413.42	401 654	0.30%
Vonovia Finance 22/12/22	BBB+	S&P	Holland	DE000A19X793	EUR	0.02%	100 051.09	2 101 073	100 099.30	2 102 085	1.57%
Daimler Intl Finance 0 11/05/2022	A3	Moody's	Holland	DE000A19HBM3	EUR	0.06%	100 469.00	2 009 380	99 857.00	1 997 140	1.49%
DT 03/04/20	BBB+	Fitch	Holland	XS1382791892	EUR	-0.28%	1 005.75	2 449 000	1 000.74	2 436 802	1.82%
STEDIN 0 10/24/22	A-	S&P	Holland	XS1705553417	EUR	0.03%	999.23	1 614 760	999.15	1 614 626	1.20%
Siauliu Bankas 23/12/29	Baa1	Moody's	Leedu	LT0000404287	EUR	6.15%	10 000.00	2 000 000	10 013.44	2 002 688	1.49%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	EUR	0.10%	109.54	1 435 261	110.01	1 441 440	1.08%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	EUR	0.04%	0.01	1 197 525	0.01	1 103 551	0.82%
Lithuania 3.375% 22/01/24	A	S&P	Leedu	XS1020300288	EUR	-0.15%	1 021.81	1 219 016	1 175.47	1 402 331	1.05%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A	S&P	Leedu	LT0000610065	EUR	0.05%	0.01	376 777	0.01	365 904	0.27%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2019 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Lithuania 7.375% 11/02/20	A	S&P	Leedu	XS0485991417	USD	2.38%	1 097.04	518 318	920.49	483 256	0.36%
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	Baa3	Moody's	Läti	LV0000802221	EUR	6.25%	10 000.18	2 180 040	10 042.02	2 189 160	1.63%
Citadele banka 5.5% 24/11/2027	Baa3	Moody's	Läti	LV0000880011	EUR	5.50%	10 000.13	1 490 020	10 055.24	1 498 230	1.12%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	0.36%	1 021.99	2 226 921	1 048.13	2 283 876	1.70%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801165	EUR	0.11%	978.22	399 112	1 027.56	419 244	0.31%
Latvia 2.625% 21/01/21	A	S&P	Läti	XS1017763100	EUR	-0.21%	1 005.03	1 747 744	1 054.74	1 834 192	1.37%
Latvia 1.375% 23/09/25	A	S&P	Läti	XS1295778275	EUR	-0.02%	993.17	1 080 566	1 083.72	1 179 087	0.88%
Latvia 0.375% 27/01/22	A-	Fitch	Läti	LV0000570141	EUR	0.01%	1 004.50	221 995	1 010.98	223 427	0.17%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.07%	997.95	644 676	1 013.88	654 965	0.49%
BNP Paribas 0.75% 11/11/22	AA-	Fitch	Prantsusmaa	XS1394103789	EUR	-0.07%	1 031.39	2 475 327	1 024.59	2 459 027	1.83%
Orange 3.875% 14/01/21	Baa1	Moody's	Prantsusmaa	XS0563306314	EUR	-0.23%	53 850.24	323 101	54 000.19	324 001	0.24%
Orange 0.5% 15/01/22	BBB+	Fitch	Prantsusmaa	FR0013396496	EUR	-0.04%	100 833.32	1 210 000	101 580.45	1 218 965	0.91%
Orange 3% 15/06/22	BBB+	S&P	Prantsusmaa	XS0794245018	EUR	-0.05%	110 902.19	110 902	109 125.15	109 125	0.08%
France Government 1% 25/05/27	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0013250560	EUR	-0.10%	1.04	100 174	1.09	104 442	0.08%
France Government 2.25% 25/10/22	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0011337880	EUR	-0.56%	1.12	3 281 772	1.08	3 177 230	2.37%
GECINA 30/06/22	A-	S&P	Prantsusmaa	FR0013266343	EUR	-0.12%	100 148.96	2 002 979	100 310.00	2 006 200	1.50%
TOTAL 03/19/20	Aa3	Moody's	Prantsusmaa	XS1139316555	EUR	-0.32%	100 831.05	1 915 790	100 066.00	1 901 254	1.42%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	0.38%	991.66	624 747	1 124.03	708 137	0.53%
Romania 2.75% 29/10/25	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1312891549	EUR	0.64%	1 043.36	403 779	1 124.98	435 369	0.32%
Allianz 07/07/45	A	Fitch	Saksamaa	DE000A14J9N8	EUR	1.90%	94 791.94	853 127	107 856.76	970 711	0.72%
SAP 13/03/21	A2	Moody's	Saksamaa	DE000A2G8VS7	EUR	-0.22%	100 711.91	2 114 950	100 265.00	2 105 565	1.57%
Fortum 2.25% 06/09/22	BBB	Fitch	Soome	XS0825855751	EUR	0.15%	1 067.27	1 591 302	1 063.18	1 585 203	1.18%
Fortum 4% 24/05/21	BBB	Fitch	Soome	XS0629937409	EUR	-0.04%	1 114.22	661 846	1 080.66	641 914	0.48%
Metsa 2.75% 29/09/27	BBB-	S&P	Soome	FI4000282629	EUR	1.19%	996.65	996 651	1 121.99	1 121 988	0.84%
Neste Oil 2.125% 17/03/22	NR	-	Soome	FI4000148671	EUR	0.41%	102 454.95	307 365	105 434.94	316 305	0.24%
Sampo 3.375% 23/05/49	Baa1	Moody's	Soome	XS1995716211	EUR	3.61%	1 004.93	1 868 159	1 141.72	2 122 460	1.58%
HSBC Holdings Plc 04/12/21	AA-	Fitch	Suurbritannia	XS1917614569	EUR	0.21%	1 009.53	2 350 180	1 005.92	2 341 770	1.75%
China Development Bank 01/06/21	A+	S&P	Šveits	XS1422314689	EUR	0.01%	1 008.41	334 792	1 009.94	335 300	0.25%
China Development Bank 0.375% 16/11/21	A1	Moody's	Šveits	XS1711173218	EUR	0.07%	1 001.88	2 114 969	1 006.15	2 123 985	1.58%
IDAVAN 0 12/11/21	NR	-	Taani	DK0030406152	EUR	6.50%	0.01	561 020	0.01	563 026	0.42%
Danske Bank 7% Perpetual	BB+	S&P	Taani	XS1825417535	USD	5.89%	872.99	1 114 854	952.05	1 272 885	0.95%
Danske Bank 6.125% Perpetual	Ba2	Moody's	Taani	XS1586367945	USD	5.82%	793.76	390 684	926.34	464 097	0.35%
Czech Republic 4.125% 18/03/20	Aa3	Moody's	Tšehhi Vabariik	XS0215153296	EUR	-1.44%	1 040.72	806 558	1 044.46	809 456	0.60%
Berkshire Hathaway 0.25% 17/01/21	AA	S&P	USA	XS1548792420	EUR	-0.22%	1 008.13	3 162 492	1 007.26	3 159 786	2.36%
JP Morgan 1.375% 16/09/21	A2	Moody's	USA	XS1110449458	EUR	-0.20%	1 031.26	1 606 696	1 031.07	1 606 411	1.20%
Bank of America 04/05/23	A2	Moody's	USA	XS1602557495	EUR	0.14%	1 010.04	636 327	1 008.72	635 494	0.47%
Bank of America 07/02/22	A2	Moody's	USA	XS1560862580	EUR	0.15%	1 002.36	2 030 784	1 005.74	2 037 620	1.52%

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2019 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Goldman Sachs 29/05/20	BBB+	S&P	USA	XS1240146891	EUR	-0.26%	1 001.71	1 769 025	1 002.55	1 770 497	1.32%
JP Morgan Chase And Co 27/01/20	A2	Moody's	USA	XS1174472511	EUR	-0.40%	1 005.47	2 495 575	1 000.63	2 483 563	1.85%
Morgan Stanley 21/05/21	BBB+	S&P	USA	XS1824289901	EUR	-0.06%	993.64	1 754 768	1 000.84	1 767 483	1.32%
AT And T 03/08/20	A-	Fitch	USA	XS1862437909	EUR	-0.23%	1 004.74	589 781	1 001.43	587 839	0.44%
AT And T 05/09/23	BBB	S&P	USA	XS1907118464	EUR	0.07%	1 013.90	1 125 427	1 014.42	1 126 003	0.84%
UPS 15/07/20	A2	Moody's	USA	XS1323463056	EUR	-0.30%	1 010.16	929 344	1 001.71	921 569	0.69%
Wells Fargo And Company 26/04/21	A-	S&P	USA	XS1400169428	EUR	-0.26%	1 002.23	1 100 445	1 006.70	1 105 361	0.82%
Wells Fargo And Company 31/01/22	A-	S&P	USA	XS1558022866	EUR	-0.06%	999.59	1 274 479	1 003.34	1 279 260	0.95%
Võlakirjade oodatav krediidikahju										- 63 622	- 0.05%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2019	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Aktsiad					5 651 169		6 712 582	5.01%
LCI5 osa	Eesti	EE3100002734	EUR	1.00	1 671 084	1.03	1 716 370	1.28%
Arco Vara 1	Eesti	EE3100034653	EUR	1.55	79 453	1.14	58 413	0.04%
Coop Pank	Eesti	EE3100007857	EUR	1.15	46 000	1.07	42 800	0.03%
Ekspress Grupp	Eesti	EE3100016965	EUR	1.22	156 431	0.83	106 125	0.08%
Lumi Kodud Aiandi osa	Eesti	EE3100143843	EUR	1.00	112 400	1.00	112 299	0.08%
Lumi Kodud Manufaktuuri OÜ	Eesti	EE3100136789	EUR	3.73	615 000	3.95	651 568	0.49%
Tallink Grupp	Eesti	EE3100004466	EUR	0.67	295 041	0.98	432 162	0.32%
Tallinna Kaubamaja	Eesti	EE0000001105	EUR	5.31	285 122	8.90	478 090	0.36%
Tallinna Sadam	Eesti	EE3100021635	EUR	1.70	1 197 364	1.99	1 398 099	1.04%
VH KV 001 osa	Eesti	EE3100003930	EUR	0.00	0	0.94	305	0.00%
VH Agent 002 osa 1	Eesti	EE3100003948	EUR	0.00	0	1.35	366	0.00%
Apranga	Leedu	LT0000102337	EUR	1.62	25 155	2.11	32 853	0.02%
Grigeo	Leedu	LT0000102030	EUR	0.71	36 578	1.45	74 417	0.06%
Linus Agro	Leedu	LT0000128092	EUR	0.52	14 107	0.58	15 636	0.01%
Novaturas	Leedu	LT0000131872	EUR	10.50	181 913	4.30	74 497	0.06%
Siauli Bankas	Leedu	LT0000102253	EUR	0.20	66 124	0.51	165 879	0.12%
Silver Screen Holdings	Leedu	LT0000132581	EUR	0.50	268 107	0.70	375 350	0.28%
Olainfarm	Läti	LV0000100501	EUR	3.82	134 080	7.30	256 303	0.19%
Eastnine	Rootsi	SE0002158568	SEK	5.70	25 585	13.15	59 975	0.04%
Daimler	Saksamaa	DE0007100000	EUR	67.45	94 427	49.37	69 118	0.05%
Kesko	Soome	FI0009000202	EUR	21.40	40 020	63.08	117 960	0.09%
Metsa Board	Soome	FI0009000665	EUR	5.16	55 713	6.00	64 746	0.05%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turväärtus ühikule 31.12.2019	Turväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Neste Oil	Soome	FI0009013296	EUR	2.64	14 638	31.02	172 161	0.13%
Stora Enso	Soome	FI0009005961	EUR	4.71	15 069	12.97	41 488	0.03%
PFNONWOVENS	Tsehhi Vabariik	LU0275164910	CZK	32.15	43 772	27.55	39 673	0.03%
Newmont Mining ¹	USA	US6516391066	USD	24.24	53 542	38.68	83 040	0.06%
Bank Saint Petersburg ¹	Venemaa	RU0009100945	RUB	0.85	124 444	0.80	72 889	0.05%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turväärtus ühikule 31.12.2019	Turväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Fondiosakud						11 205 506	16 191 069	12.08%	
Kinnisvarafondid						7 212 364	10 333 013	7.71%	
EFTEN Real Estate Fund III	EFTEN Capital	Eesti	EE3100127242	EUR	16.00	28 416	17.90	31 790	0.02%
EFTEN Kinnisvarafond	EFTEN Capital	Eesti	EE3100097411	EUR	1.72	2 798 086	2.73	4 440 739	3.31%
EFTEN Kinnisvarafond II	EFTEN Capital	Eesti	EE3100125238	EUR	10.57	102 786	15.38	149 554	0.11%
Birdeye Timber Fund	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110186	EUR	10.01	309 028	13.14	405 531	0.30%
Birdeye Timber Fund 2	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110269	EUR	10.53	300 004	12.49	355 770	0.27%
Usaldusfond EFTEN Real Estate Fund 4	EFTEN Capital	Eesti	-	EUR	1.00	399 716	1.08	432 987	0.32%
East Capital Baltic Property Fund II	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU0758647282	EUR	106.18	1 143 866	174.50	1 879 868	1.40%
East Capital Baltic Property Fund III	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU1274822847	EUR	118.92	978 088	142.09	1 168 609	0.87%
SG Capital Partners Fund 1	SG Capital Partners	Läti	-	EUR	1.00	1 152 374	1.27	1 468 165	1.10%
Aktsiafondid						915 346	1 060 792	0.79%	
iShares MSCI Japan EUR Hedged UCITS ETF	Blackrock Asset Management Ireland	Iirimaa	IE00B42Z5J44	EUR	38.94	151 862	50.39	196 506	0.15%
Fondul Proprietatea	Templeton Asset Management Blackrock Asset Management	Rumeenia	ROFPTAACNOR5	RON	0.13	3 648	0.25	6 325	0.00%
iShares DAX EX	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE0005933931	EUR	108.36	216 730	113.52	227 040	0.17%
iShares STOXX Europe 600 Health Care	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE000A0Q4R36	EUR	75.74	325 673	91.06	391 558	0.29%
WisdomTree Japan Hedged Equity Fund	WisdomTree Investments	USA	US97717W8516	USD	43.34	217 433	47.87	239 363	0.18%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2019	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Erakapitalifondid						3 077 796		4 797 264	3.58%
Usaldusfond BaltCap Private Equity Fund III	BaltCap	Eesti		EUR	-	0	-	- 5 843	0.00%
Usaldusfond BaltCap Infrastructure Fund	BaltCap	Eesti	-	EUR	1.00	92 255	1.25	115 551	0.09%
Usaldusfond Superangel One	Superangel	Eesti	-	EUR	1.00	96 558	0.92	88 439	0.07%
Tera Ventures II Usaldusfond	Tera Ventures	Eesti	-	EUR	1.00	10 713	0.71	7 633	0.01%
Usaldusfond Trind Ventures Fund I	Trind Ventures	Eesti	EE3500110285	EUR	1.00	78 413	0.77	60 244	0.04%
Baltcap Lithuania SME Fund KÜB	BaltCap	Leedu	-	EUR	1.00	25 209	3.28	82 679	0.06%
INVL Baltic Sea Growth Fund	INVL Asset Management	Leedu	-	EUR	1.00	66 870	1.19	79 730	0.06%
KJK Fund III S.C.A. SICAV-RAIF	KJK Management	Luksemburg	LU1840779810	EUR	1 000.00	275 000	1 170.95	322 011	0.24%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0802715499	EUR	114.59	6 036	2 422.26	127 593	0.10%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0871721717	EUR	100.74	5 296	2 412.33	126 811	0.09%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1088021974	EUR	1 014.42	372 911	2 465.79	906 454	0.68%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1246890583	EUR	847.83	85 571	2 433.58	245 621	0.18%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1367089452	EUR	1 031.83	91 141	2 333.73	206 138	0.15%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1448083474	EUR	1 143.96	92 196	2 464.11	198 593	0.15%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1570390598	EUR	1 383.76	96 318	2 432.58	169 322	0.13%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1780616741	EUR	1 780.57	102 438	2 131.29	122 615	0.09%
BaltCap Private Equity Fund II	BaltCap	Luksemburg	-	EUR	1.00	177 466	1.81	321 768	0.24%
BPM Mezzanine Fund SICAV-SIF SCA	BPM Capital	Luksemburg	LU2870209652	EUR	1.00	664 593	1.21	800 988	0.60%
Karma Ventures I SICAV-SIF	Karma Ventures	Luksemburg	-	EUR	1.00	300 802	0.91	273 501	0.20%
BaltCap Latvia Venture Capital Fund K.S.	BaltCap	Läti	-	EUR	1.00	25 784	0.56	14 471	0.01%
KS EuVECA Livonia Partners Fund I	Livonia Partners	Läti	-	EUR	1.00	412 226	1.29	532 945	0.40%

Krediitiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										8 282 085	6.18%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			7 105 710	7 105 710	5.30%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		RON			29 776	29 776	0.02%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		RUB			7 021	7 021	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		SEK			1 966	1 966	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			337 479	337 479	0.25%
Tähtajalised hoised											
Coop Pank	Tähtajaline hoius	Eesti	NR		07.02.2019	EUR	0.61%	06.02.2020	801 706	801 706	0.60%
Tähtajaliste hoiuste oodatav krediidikahju										- 1 573	0.00%

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

1. 04. 2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Krediitiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
3. Muud varad										66 592	0.05%
Muud nõuded										66 234	0.05%
Laekumata dividendid										358	0.00%
VARAD KOKKU										134 146 738	100.06%
Fondi kohustused										- 81 474	- 0.06%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										134 065 264	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poors Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

² Reguleeritud turul mittekaubeldavad võlaväärtpaberid

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotamija (Bloomberg) vahendusel.

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

LHV Pensionifond M fondivalitsejale ja osakuomanikele

Arvamus

Oleme auditeerinud LHV Pensionifond M (fond) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2020, tulude ja kulude aruannet, fondi puhasväärtuse muutumise aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab eespool mainitud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt fondi finantsseisundit seisuga 31. detsember 2020 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses finantsaruande auditiga”. Me oleme fondist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Fondivalitseja juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama fondi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas fondi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad fondi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et

need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks fondi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsibi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust fondi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada fondisuutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruande esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 1. aprill 2021

Eero Kaup

Vandeaudiitori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Tel +372 626 8700
Fax 372 626 8777
www.kpmg.ee

KPMG Baltics OÜ, an Estonian limited liability Group and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Reg no 10096082.